

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CASA DE CULTURĂ
"ION LUCA CARAGIALE"
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Atitudini

Ion Caragiale

La Ploiești, în al șaptesprezecelea an al Atitudinilor

de Gelu Nicolae Ionescu

Așa începeau cronicarii consemnările lor istorice, precizând locul și timpul... Revista *Atitudini* este o poveste demnă de consemnare cronicărească. Nu doar pentru că este cea mai longevivă revistă de cultură din istoria Ploieștiului și a județului Prahova. Până la urmă, nu statistica dă farmecul unui eveniment...

Atitudinile s-au născut când oamenii aveau nevoie de ele, din nebunia frumoasă a unui poet de douăzecișicinci de ani. S-au născut din dragoste de oameni, de literatură, din pasiunea pentru comunicare și au fost binecuvântate cu prietenia multor iubitori de litere, de toate vârstele, din oraș și nu numai.

Cum să nu îmi amintesc de Ion Stratan, director lor onorific de la începuturi, de Constantin Hârlav, un dedicat și rafinat redactor șef, de colaboratorii care și-au făcut ucenicia la *Atitudini*: Lucian Alecu, Mihnea Călin, Mihai Perșinaru, Adrian Georgescu, Roxana Eichel, Diana Stănculescu, Vlăduț Lăzărescu și mulți, mulți alții..., de colaboratorii care le-au dăruit din strălucirea excelenței lor profesionale: Eugen Simion, Alex. Ștefănescu, Ion Bălu, Constantin Dobrescu, Ion Șt. Baicu, Dan

Rădulescu, Constantin Tudorache, Traian D. Lazăr, Gabriela Teodorescu, Nicolae Dumitrescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Alexandru H. Popa, Elena Trifan și mulți, mulți alții...

Astăzi *Atitudinile* sunt o insulă în oceanul culturii social media. Dacă, sub avalanșa erei, învățăm să vorbim mult despre nimicuri, în mesaje multimodale, cu Gifuri, emoticoane, foto drăguțe, fascinați de gadgeturile din ce în ce mai ofertante, prin *Atitudini* reușim să vorbim despre lucrurile importante, despre literatură, despre istorie, despre noi cei profunzi, cei adevărați, cei de dincolo de moda gadgetistă.

Astfel, *Atitudinile* devin din ce în ce mai importante și mai necesare. Nu mai este vorba de o simplă publicație culturală, ci despre un punct de rezistență în fața neantizării culturale, generate, cred eu, foarte subtil, de niște oameni foarte deștepți, dar nu și foarte bine intenționați în ceea ce privește poporul român.

Sunt, așadar, conștient de misiunea extrem de importantă de a menține revista *Atitudini* în viață, de a o apăra, de a îi crește forța. Și am să lupt pentru asta, fiindcă oamenii care vin lună de lună la sediul Casei de Cultură Ion Luca Caragiale a Municipiului Ploiești să își procure cel mai recent număr din *Atitudini* merită asta. Tinerii care au nevoie să fie tipăriți, încurajați, artiștii și criticii ale căror mesaje trebuie să ajungă la oameni merită efortul

și din toată inima.

Dragi iubitori și apărători ai culturii, ai poporului nostru, voi fi, atât cât Dumnezeu îmi va îngădui, alături de voi, și în paginile acestei reviste.

Atitudini rămâne și în acest an o revistă deschisă pentru toți ploieștenii, dăruită lor!

2019 să fie un an foarte bun!

... poemul în dar...

modern

Vernisăm expoziția de pictură a seriei Verii.

Nestemată apare talentata autoare Prin mulțimea-nmulțită de mirare. Poartă adieri de mătase și valuri de mare și foșnet lin de trestii e glasul și pasul.

Peisaje urbane cu turbane, Portrete mormane, Ici colo o îmbujorare De la becuri chioare, Semizei beți de-amor, Un poet meteor, Tabloul electric al stelelor și-al lunii.

În rest, amurgul plagiindu-l pe precedentul și... mult mai jos... străbunii.

ciocnim priviri spumante în cristale lacrimilor necurse născându-ne în alte gesturi în alte forme ascunse

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: [Ion Stratan](#)

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești

e-mail: gelunionescu@yahoo.com
revistaculturala@casadecultura.ro

tel./fax: 0244/578 148
0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Layout & DTP: Mariana Dăscălache
Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Coperta 1: foto 1:Alba Iulia, 1 decembrie 2018, *Spectacol de artificii, Piața Cetății* (Sursa foto: www.ziarulunirea.ro)
foto 2: Adunare popor, Alba Iulia 1918

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L., Brăila

EU ȘI VLADIMIR GĂITAN

de Alex Ștefănescu

Suceava, 1965

Am avut norocul să fiu mulți ani la rând coleg de clasă cu Vladimir Găitan la Școala medie „Petru Rareș” din Suceava, absolvită în 1965. Așa se numea pe atunci liceul, „școală medie”. Viitorul mare actor, căruia îi spuneam pe atunci „Duțu” (de la „Vlăduțu”), era un adolescent bine făcut, înalt și drept, sobru, recunoscut spontan ca lider de cei de vârsta lui. Părul roșcat și pistruii îi dădeau un farmec în plus și îl făceau ușor de identificat.

Avea o autoritate înăscută, confirmată și reconfirmată de curajul și tenacitatea cu care se manifesta în orice împrejurare. Țin minte cum odată ne-a demonstrat nouă, colegilor săi, că poate urca, fără ustensile de alpinist, pe zidul de piatră vertical al Cetății lui Ștefan cel Mare. Și a îndeplinit pas cu pas, sub ochii noștri uimiți, această misiune imposibilă, pe care am urmărit-o cu toții cu inima strânsă.

Ne-am împrietenit repede și prieteni am rămas, de atunci și până azi, trăind multe momente frumoase, greu de uitat. O țin minte pe mama lui, care semăna, prin înfățișare și vocea gravă, cu o actriță franceză, apreciată foarte mult pe atunci, Simone Signoret. Îl țin minte pe tatăl lui, mereu echipat pentru pescuit și călare pe bicicletă. Eram și eu pescar începător, cu performanțe modeste. Odată tatăl lui Vladimir m-a luat cu el, pe malul râului Suceava, mi-a dat o undiță bine dichisită, mi-a ales locul pentru pescuit, m-a instruit și... am prins mai mult de o sută de „beldițe”, pești subțiri și argintii, cum nu mai prinsesem niciodată pe atunci. Ce încântare! Din nefericire în timpul pescuitului, am zvâcnit la un moment dat cu stângăcie din undiță și l-am agățat pe binefăcătorul meu cu cârligul de ceafă, ceea ce l-a făcut nu să țipe (nici nu e voie să țipi la pescuit, fiindcă alungi peștii), ci să se amuze.

Dar cel mai bine mi s-au întipărit în memorie sutele de ceasuri petrecute cu Vladimir, când comunicam perfect, chiar și în cazurile în care tăceam amândoi. Grădina casei lui de pe strada Mirăuți, grădină lungă și în pantă, coborând până la un pârau din colo de care începea postamentul uriaș, de mărimea unui deal, al Cetății lui Ștefan cel Mare, era

București, 2015

Paradisul pe pământ. Ne jucam la nesfârșit în labirintul ei plante, trăgeam cu praștia, culegeam „rebize” (coacăze), ne disputam nucile, folosindu-le ca miză la o ruletă formată dintr-o scândură înclinată, pe care lăsam nucile să se rostogolească după anumite reguli.

Dețineam amândoi un secret. Șura avea un pod pe care Vladimir și cu mine îl amenajasem ca pe un „comandament”, inspirați de cărțile de război la modă în epocă. Foloseam ca arme săbii de lemn, cioplite de noi cu îndemânare din scânduri de brad. Le țineam ascunse în acel pod. Tot acolo păstram țigări și... prezervative, cumpărate cu mari emoții (pentru că nu se vindeau minorilor) de la farmacie și rămase în veci nefolosite, dar generatoare de planuri fabuloase privind venirea în vizită a unor domnișoare la comandamentul nostru.

În pod ne suiam nu pe o scară, ci pe o frânghie (mă mir și acum că puteam să fac asta). Ca să apărăm comandamentul împotriva unor eventuali jefuitori, am imaginat amândoi și o capcană. O frânghie falsă, nu aceea pe care ne cățăram, era lăsată la vedere în locul celeilalte. Cine ar fi tras de ea, ar fi declanșat căderea de sus, în capul lui, a unei găleți cu pietre și apă. Singurii care au pățit-o am fost... noi, eu și Vladimir, când am uitat de capcană și am vrut să urcăm repede în pod. Ce-am mai țipat! Și, apoi, ce-am mai râs, de noi înșine!

Împreună cu Vladimir am explorat Cetatea, pădurile, luncile și, mai ales, „jungla” orașului, am jucat șah, am învățat mersul pe patine, am „fugit” de la orele de clasă care ni se păreau plictisitoare, am făcut toate experiențele adolescenței și toate acele giumbușlucuri, boroboațe și ghidușii care dau vârstei gustul zeiesc al libertății.

Apoi, după terminarea liceului, ne-am întâlnit mai rar, plecând pe rând din Suceava la București, la studii, și eu dedicându-mă scrisului, iar el – actoriei. Am urmărit cu dragoste și mândrie de prieten toate succesele lui – începând cu rolul jucat admirabil în extraordinarul film al lui Lucian Pintilie, *Reconstituirea* și până la acela din serialul TV *Căsătorie imposibilă* (12 episoade) scris de... mine! Ce moment luminos al prieteniei noastre, Vladimir să spună în fața camerelor de luat de vedere replicile imaginate de mine anume pentru el!

Mihail Sadoveanu - File sângerate

de Ion Bălu

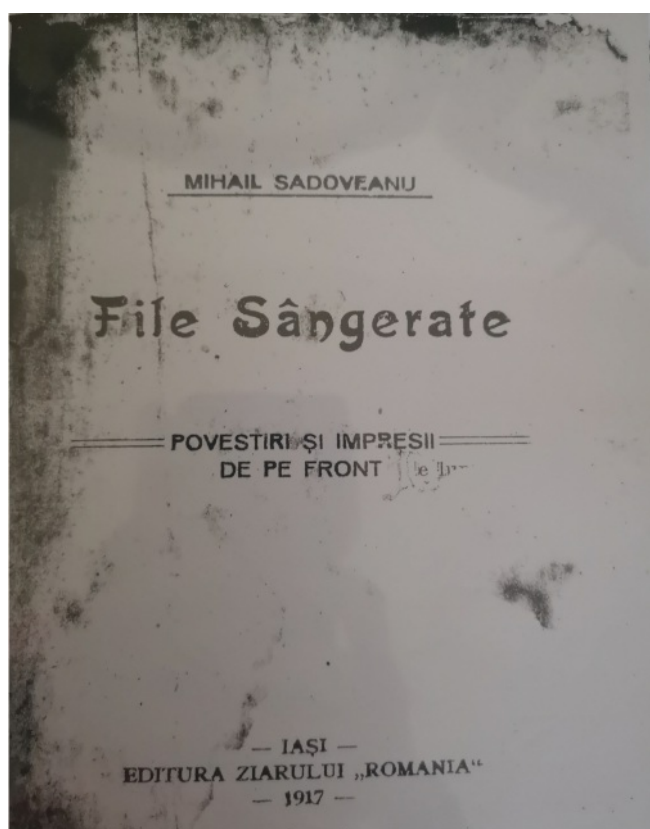
I. File sângerate

În ianuarie 1916, Octavian Goga a fost invitat la Cartierul General al Armatei, împreună cu alți câțiva scriitori, Mihail Sadoveanu, Delavrancea, Agârbiceanu, Radu Rosetti. Generalul Constantin Prezan le-a expus planul de a edita o gazetă pentru front. Generalul, își amintea Goga, a fost „foarte gentil”; voia „ca directorul gazetei” să fie poetul¹ Goga a intuit că guvernul nu va accepta ideea. Și, întradevăr, așa a fost. Până la urmă s-a ajuns la un compromis. La conducerea ziarului *România*, „organ al apărării naționale”, Octavian Goga a fost numit „redactor-șef”, iar căpitanul de infanterie Mihail Sadoveanu, „director”.

Cotidianul a apărut sub egida Marelui Cartier General, inițial la Bârlad, apoi la Iași. Primul număr a ieșit de sub tipar la 2 februarie 1917, într-un tiraj de 30.000 de exemplare. Jumătate a fost distribuit gratuit soldaților, pe front. Între februarie 1917 și martie 1918, au fost trimise în prima linie 5.100.000 de exemplare.²

În primul număr, Octavian Goga a semnat articolul de fond *Spre biruință!* Și, de-a lungul anului, alte 45 de articole. Dar și poeme. Sadoveanu a publicat cu regularitate schițe, articole și nuvele și unele și altele inspirate de evenimentele existenței cotidiene. În octombrie, același an, Sadoveanu a publicat o primă selecție din textele sale, în volumul *File sângerate*, cu subtitlul *Povestiri și impresii de pe front*.³

Volumul este deschis printr-o secvență epică, „despre care povestesc vânătorii de odinioară”. Un zimbru – „cel mai liber și mai măreț oaspete al codrilor” – a fost încolțit de o haită de lupi la marginea unui lac înconjurat de

NOTĂ:

¹ I.D. Bălan, *Octavian Goga*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Minerva, București, 1975, p. 134.

² Constantin Hențea, *Propaganda românească în 1917*, Historia specială, VI, iunie 2017, p. 22.

³ Copia xeroxată a volumului mi-a fost oferită cu amabilitate de conf. univ. dr. ung. Alexandru H. Popa.

păduri: „...fiarele sunt multe, urlă, îl împresoară, îl hărțuiesc neconținut.” Scutur și mugind fioros, zimbrul își încordează grumazul, se avântă și se prăpăstuieste în valuri. Își duce la fund dușmanii, iese sforăind pe luciul apei, se scufundă iarăși, apoi urcă pe celălalt mal „Șiroind de sânge – însă măreț și neînduplecat – în cele din urmă luciri ale asfințitului.”

În „dix-seetième reimpression, 1995”, din *Dictionnaire de Symboles* Edition Robert Laffont și Edition Jupiter, Jean Chevalier și Alain Gheerbrant definesc „le bison”- „un symbol d’abundance et de prospérité” – pentru triburile de indieni din America de Nord.

Un cap de zimbru – cu sinonimul în limba română de „bour” – figurează în vechea stemă a Moldovei. Amândouă substantivele autohtone, cu semnificație asemănătoare de „abundență și prosperitate materială”, amândouă râvnite de toate statele vecine.

Nu întâmplător, Eminescu îl numea pe Ștefan cel Mare „zimbru sombru și regal”. De acest zimbru, „stemă a acestui pământ”, întrupare a moșilor săi – adaugă Sadoveanu – „își vor aminti cei ce vor veni după noi, când citi războiul oștenilor noștri de azi”.

II. Secvențe

În *File sângerate*, Sadoveanu a selectat șaptesprezece texte, publicate inițial în ziarul *România*, în perioada februarie – octombrie 1917. Toate surprind atitudinea ostașilor români în război, imaginea naturii și prezența invadatorilor.

În *Floarea urii*, naratorul dezvăluie însemnările de pe front primite de la un prieten „...au venit solii primăverii pe undele de lumină. Cireșii sălbatici sunt numai o spumă de floare”, iar vântul, „plin de răsuflarea parfumată a florilor” – umple ochii soldaților de lacrimi. Niciodată „nu mi-am închipuit – șoptește vocea expeditorului – că mi-i așa de dragă țara aceasta a strămoșilor noștri. Cu amărăciune și cu durere o iubim. Suntem ai ei ca brazii codrilor și, ca florile dumbrăvilor:... nu știu ce am, nu știu ce simt... Trebuie să mă răzbum pentru câte am suferit și să mor... în mine a crescut floarea de sânge a urii”

Schița intitulată inițial *Ura*, reluată

ulterior cu titlul *Otrava* dezvăluie tragedia soldatului Țipa Gheorghe. Luat prizonier de bulgari a izbutit să fugă. A nimerit, noaptea, în satul său. Lângă peretele casei, soția și copiii, strânși lângă ea. Casa era plină de „obrazе străine”. Râdeau, vorbeau și frigeau friptură de porc. Au adus vin de cârciumă, cu donița. Au băut și s-au culcat. Bărbatul a deschis tinda. Femeia s-a furișat înăuntru și a luat armele. Au adus paie din șopron și-au pus pe foc din patru părți. Bărbatul a poruncit femeii să-și ia copiii și să plece. Cei din casă au simțit focul. Au năvălit la ușă. S-au întors la ferestre. Bărbatul a ridicat o armă și a tras întâiul foc: atunci, „parcă s-a făcut în mine o liniște”. Lumina jarului îi descoperea pe intruși. A tras toate gloanțele. Când au năvălit patrularele, casa ardea ca un chibrit. Bărbatul a rătăcit zile și săptămâni, îndreptându-se spre Moldova, cu gândurile întoarse spre soție, copii și spre casa arsă. Iar „în inimă îi picura otrava cea de moarte...”

Textul este construit pe două voci narrative, amândouă la persoana întâi singular. Vocea naratorului deschide narațiunea, aducând în prim-plan două imagini contrastive. Soldatul Țipa Gheorghe „Ședea înaintea noastră și ne ațintea cu ochii rotunzi, negri, înțepați de două ace de lumină”. Omul era „o arătare, un trup uscat și istovit, în zdrențele uniformei. Obrazul negru și dureros era ars de vânturi, geruri și suferinți.” Aceeași voce narativă surprinde întreaga strălucire a primăverii ce vibra „în jurune, cu mirosul de flori, freamăt de frunzare și lumină de aur trecea peste el ca peste o stană de piatră; ochiul lui privea numai înăuntru și-n trecut, în crunta lui durere.”

A doua voce, tot la persoana întâi, este a soldatului. Abia sosit din teritoriul ocupat „părea un sol al muștrării și al crudei aduceri aminte.” În glasul lui trudit parcă gema un accent de îndârjire și ură. A cerut o pereche de bocanci și o pușcă: „De-acu am să stau împotriva lor până ce-oi cădea cu fruntea- țărăină.”

În schița *Sonde*, colonelul regimentului rostește fraza: „Nu știi dumneata că ei au obicei să cerce întruna și să pipăie? Ne putem aștepta oricând la *sondele* lor...” naratorul folosește verbul „a sonda” cu semnificația „a recunoaște, a verifica”. În text, verbul este utilizat cu sensul figurat „a căuta să cunoască intențiile cuiva”!

continuare în numărul viitor

O PRECIZARE NECESARĂ

de Constantin Dobrescu

În cele ce urmează, introducem în circuitul publicistic și științific o scrisoare semnată de I. L. Caragiale.

Acesta o adresează președintelui Societății Studențești din Iași care doreau să organizeze un festival artistic de susținere a profesorului A. C. Cuza de la Facultatea de drept din Iași.

A.C. Cuza era inițiatorul curentului naționalist în politica românească și părintele spiritual al studențimii antisemite din Iași, fiind acuzat dur de ziarul "Opinia" din decembrie 1907 de orientarea extremistă manifestată la cursurile sale.

Scrisoarea lui I.L. Caragiale este de fapt un refuz de a lua parte la festivalul preconizat.

Acest document aruncă o lumină asupra omului Caragiale, tăria sa de caracter, care prețuia mult loialitatea.

Citind scrisoarea pe care am cules-o pe vremea când eram un asiduu cercetător al presei de la Biblioteca Academiei – din ziarul „Cuvântul nostru” An IV, nr. 36, 1929, organ de apărare a intereselor evreiești, politic, social și literar, din curiozitate am consultat vol. V, Corespondență Opera I. L. Caragiale, apărut sub egida Academiei Române, în anul 2011, realizat de către Fundația Națională pentru Știință și Artă. Ediția a II-a coordonată de Stan Ilin și Constantin Hârlav cu o erudită prefață a academicianului Eugen Simion. Am avut surpriza să constat că această scrisoare nu era inclusă. Nu-i nici un capăt de țară, facem noi mențiunea pentru ca la o treia ediție să fie inclusă.

Lecturând acest Volum de Corespondență am avut surpriza să constat că acesta cuprinde și o scrisoare din anul 1864 a fostului elev al lui Caragiale adresată directorului Școlii Domnești, la care a învățat, scrisoare care a fost publicată pentru prima dată în Anuarul Fundației pentru Istoria Prahovei și Arhivele Statului Prahova, în anul 1995. Probitatea științifică îi obligau pe cei care au realizat acest volum să consemneze acest lucru, așa cum precizează normele academice. Ostenitorii acestui volum de corespondență așează anul trimiterii scrisorii în paranteză, deși registratorul B. Drăgoșescu menționează "prezintată la 28 iunie 1864. Se va da certificatul cerut".

Constat cu părere de rău că „marii” istorici ai literaturii, din care unul nu avea nici doctoratul, nu menționează cota documentului și anume Școala Primară Ploiești, dosar nr....., anul ....., fila. Nu s-a făcut acest lucru pentru simplul motiv că această scrisoare nu mai există, eu am găsit-o publicată în ziarul „Virtutea” (Ploiești) 20 februarie 1926.

Nu mă miră că nu mai este această scrisoare, așa am constatat că din catalogul școlar al clasei

unde trebuia să figureze Caragiale sunt rupte filele cu numele acestuia și au apărut expuse la unele din muzeele existente. Interesant, dar asta este altă poveste ce dovedește de ce prestigiu s-au bucurat și se bucură Arhivele Statului din cadrul M.A.I. Că este așa mărturie stă și plecarea din fruntea Instituției Arhivelor Naționale a prof. dr. I DRĂGAN de la Cluj, care nu vrea să-și lege numele de falimentul acesteia. Aici a fost adusă instituția de politica păguboasă promovată de fostul consilier al lui Ion Iliescu și mai ales derbedeii politici școliți la Băneasa și Grădiștea și doctorate luate la lada de nisip.

Acestea fiind spuse revin la I. L. Caragiale și menționez că o altă scrisoare semnată de acesta și adresată lui Emil Gârleanu, președintele Societății Scriitorilor Români, în anul 1912, nu figurează în volumul de Corespondență. Aceasta am depistat-o în ziarul „Flacăra” din 11 februarie 1912. O altă scrisoare care se referă la I. L. Caragiale, publicată în ziarul „Flacăra” din 4 august 1912, este a poetului George Coșbuc, care anunță că are multe amintiri legate de dramaturg, pe care îl numește prietenul său.

Stimate Domnule Președinte,

Nu știu cum să vă spun cât de rău îmi pare că nu pot veni în sprijinul dumneavoastră, în urma recentelor incidente dintre domnii studenți ieșeni și ziarul "Opinia", în care am onoarea a colabora din când în când, înțelegând ce greu mi-ar fi să profit de grațioasa dumneavoastră invitațiune.

Om din popor, fără nume de naștere, fără avere, fără sprijin, mie nu mi-e permis un moment să uit, oricât de puțin ar însemna persoana mea ca publicist – că n-am avut pe lume alt protector decât libertatea tiparului

Și așa dar, credincios acestui ..... și bun protector, n-aș putea vreodată trece în tabăra cui crede că trebuie să-l lovească. Cu cât ar fi mai mângâietoare primirea pentru mine acolo cu atât firește ..... mea ar fi mai reprobabilă.

Mă adresez, stimabile domnule președinte, unui tânăr de inimă ca dumneavoastră, îl întreb: nu-i așa? Îmi place să fiu convins că-mi veți răspunde: da, așa e!

Făcând urări călduroase pentru prosperarea tinerei dumneavoastră universități pe terenul generoaselor științe și nobilelor arte ale gândirii umane, vă rog, stimate domnule președinte, să binevoiți a primi salutările mele cele mai distinse.

Ion Luca Caragiale

Domnitorul Al. I. Cuza și unirea Principatelor Române 160 de ani de la marele eveniment

de Ion Ștefan Baicu

Viitorul domnitor **Al. I. Cuza** a văzut lumina zilei în data de 20 martie 1920 în orașul Bârlad - în opinia certă a istoricului Constantin C. Giurescu. Până în 1831, a urmat programul pensionului francez al lui *Victor Cuenin* din Iași; în continuare, la Paris și-a trecut examenul de bacalaureat în litere, apoi s-a înscris la *Facultatea de Drept*. Reîntors în țară, Al. I. Cuza va deveni, în 1843, membru al judecătoriei ținutului Covurlui. Se va căsători cu *Elena Rosetti* dintr-o familie nobilă cu sediul în satul Solești din zona Vasluiului. La 1848, *Al. I. Cuza* se va găsi în primele rânduri ale revoluției române; în context, el avea să fie arestat și, apoi, exilat, împreună cu alți frunțași, peste hotare, în Turcia. În perioada imediat următoare, *Al. I. Cuza* avea să parcurgă o întreagă suită de peripeții ca: se va sustrage cu riscuri de la surghiunul otoman, va participa la întrunirea națională de la Blaj, din 3/15 mai 1848, va călători în unele state europene și la Constantinopol, va fi numit ca președinte al *Judecătoriei Covurlui* și, apoi, ca pârčălab în ținutul cu capitala la Galați; de asemenea sub *căimăcămia* lui *Nicolae Vogoride*, el va fi avansat până la gradul de maior, iar ulterior până la cel de colonel: în urma ingerințelor în alcătuirea listelor electorale pentru alegerea *Divanului Ad-Hoc* a recurs la o răsunătoare demisie din funcția deținută, dar, la noua consultare electorală, va fi ales ca deputat al orașului de la Dunărea de jos.

La 23 octombrie 1858, noua căimăcămie de la Iași îl va numi în importanta funcție de *hatman* al armatei moldovenești, deci pe înaltul post de comandant. Alecu Cuza - cum i se mai zicea în epocă - «*trecea, cu drept cuvânt, drept unul dintre dregătorii cei mai destoinici, cei mai cinstiți și mai energici ai țării*» - remarca atunci Victor Place - consulul francez la Iași. Prin urmare nu va fi o surpriză când, în data de 5 Ianuarie 1859, deputații *Adunării Elective* l-au ales pe *Al. I. Cuza* în înalta calitate de domn al Moldovei; se știe că, la puțină vreme, el va fi ales, la 24 Ianuarie 1859, și ca domn al Țării Românești. «*Alegerea lui Cuza în Muntenia a produs, în cele două țări un entuziasm imens, astfel, toate ținuturile i-au trimis felicitări*» - arăta, telegrafic, Vasile Alecsandri - ministrul de

externe al Moldovei. Prin urmare, lupta pentru *UNIRE* înregistrase un succes decisiv, iar dubla alegere a însemnat, evident, începutul procesului ireversibil de constituire, pe temeuri moderne, a *Statului Național Român*; se poate afirma că se deschidea, în istoria românilor, o nouă *EPOCĂ ISTORICĂ*.

În fața lui Al. I. Cuza se afla marea misiune de a făuri un nou *SISTEM POLITIC și administrativ*, desigur cu caracter cert democratic; se impunea, în context, rezolvarea unei impresionante sume de *probleme și de reforme* fundamentale, precum: lupta diplomatică pentru recunoașterea internațională a dublei sale alegeri ca domn în cele două țări surori, adoptarea de măsuri de unificare a armatelor moldovenească și munteană, dar și a structurilor administrative, depunerea de eforturi în vederea înfăptuirii unirii depline a principatelor române, aducerea unor noi legi electorală și agrară și secularizarea averilor mănăstirești, inclusiv promovarea unei politici externe demne și constructive a ceea ce se va numi *ROMÂNIA*. Să menționăm, în mod aparte, o inițiativă salutară pentru pregătirea și unificarea celor două armate: cea munteană și cea moldovenească; în context, el a înființat cunoscuta «*Tabără Militară*» de la *Floreștii* de Prahova cu misiunea de a riposta contra unor eventuale intervenții străine, respectiv din partea *Imperiului Otoman și a Austriei*.

Pe lângă meritele sale deosebite sub raport politic și economico-social, *Al. I. Cuza* se va remarca prin interesul arătat *vieții culturale* în general, învățământului de toate gradele în special: de la școala elementară și până sus la cea superioară; în adevăr, în timpul domniei lui, atât de rodnice, au luat ființă două *UNIVERSITĂȚI*: cea de la Iași în 1860 și cea din București în 1864. În context, un eveniment aparte a avut loc în orașul Ploiești: în același an 1864, aici au fost puse bazele gimnaziului, devenit ulterior celebrul Liceu «*Sf. Petru și Pavel*» cu sediul pe *Bulevardul Independenței*; se știe că instituția îi va avea ca elevi pe unii viitori oameni de știință și de cultură de talie națională și europeană ca: scriitorii *Ion Luca Caragiale și Geo Bogza*, istoricii *Grigore*

Tocilescu și Constantin Giurescu, actorii Ion Manolescu și Toma Caragiu, compozitorul Paul Constantinescu, juristul Andrei Rădulescu, savantul Constantin Parhon, arhitecții Toma T. Socolescu și Grigore Ionescu, primarul Radu Stanian, lingvistul Lazăr Șăineanu, profesorii universitari Ștefan Bezdechi, Petre P. Negulescu, Constantin Corbu, Nicolae A. Constantinescu, Ștefan Teodorescu, inclusiv intelectuali ca: Gherghe Zagoriș, Nicolae I. Simache, Mircea Ionescu-Quintus, Paul D. Popescu, Nicolae Carol Debie și alții, cei mai mulți provenind din zona PRAHOVEI.

În timpul istoric al domniei lui Al. I. Cuza, noul sistem politic cu adevărat democrat va emana regimuri politice izvorâte din ideile și din sugestiile locatarului de la «PALAT», dar și din «programele» echipelor guvernamentale. În primul rând, între anii 1859-1861, în Țara Românească și în Moldova a funcționat un regim politic în general similar, adică, de fapt, cu caracter să-i spunem mixt, *liberalo-conservator*, care deriva nu numai din acțiunea domnitorului, ci și din orientările politico-ideologice ale membrilor *Consiliilor de Miniștri* de la București și de la Iași; de pildă, în Țara Românească, calitatea de premier a fost deținută atunci de către liberalii Ion Ghica, Nicolae Golescu, dar și de conservatorul Barbu Catargiu și alții, iar în Moldova de către conservatorii Vasile Sturdza și Alexandru Moruzi, dar și de liberalii Ion Ghica și Mihail Kogălniceanu și alții. «*Deosebiri de opțiuni politice, la care s-au adăugat și interesele de grup sau ambițiile individuale au creat, în primii ani de domnie, o acută instabilitate politică*» - notează acad. Gheorghe Platon.

În al doilea rând, între anii 1862 - 1864, la cârma noului stat, angajat pe calea modernizării, cu denumirea de *România*, s-a aflat un Consiliu de Miniștri de sorginte conservatoare în frunte cu Barbu Catargiu; în răstimpul imediat următor asasinării acestuia, caz neelucidat până astăzi, va funcționa, cu același legislativ conservator, un guvern sub conducerea liberalului Nicolae Crețulescu. În al treilea rând, după ce domnitorul a încercat să rezolve, pe cale constituțional - parlamentară, dezideratele privind *legea electorală și reforma agrară*, cărora li se opuneau conservatorii, Al. I. Cuza a recurs la «*lovitura de stat*» - o «*revoluție pașnică*» - din data de 2 mai 1864; în acest mod a avut loc o schimbare de regim politic, concretizat prin aducerea unui

guvern liberal cu înclinații, între **1864 - 1866**, spre adoptarea unor măsuri radical-reformatoare: în fruntea Consiliului de Miniștri a fost numit energicul și creatorul de importante «*politici economice*» - vestitul sfetnic cuzist Mihail Kogălniceanu. La un moment dat, după repetate tentative de reconciliere între «*stânga și dreapta*», domnitorul Cuza Vodă a fost nevoit «*să facă apel la liderul liberalilor moderați, Mihail Kogălniceanu, pentru ca, împreună - domnitor și prim ministru - să recurgă la revoluția pașnică - cum se considera a fi fost lovitura de stat din 2 mai 1864 - spre a putea debloca o situație devenită imposibilă pentru evoluția României*» - scrie istoricul Stelian Neagoe.

Numai că deasupra lui Al. I. Cuza domnea o adevărată «*Sabie a lui Damocles*», căci, în decursul celor șapte ani de domnie - sprijinit și de Franța - el devenise un real «SEMĂNĂTOR» în sens evanghelic prin cunoscutele *reforme de modernizare* a societății românești. În context, Al. I. Cuza făcuse naveta între Iași și București, zăbovind, la un moment dat, la PLOIEȘTI - unde a fost primit cu entuziasmul autorităților și al populației, după o pitorească povestire ieșită ulterior de sub pana fostului elev ploieștean Ion L. Caragiale. Se va ajunge, însă, la un impas din cauze interne și externe: «*În timp ce uneltirile rusești pregăteau dezunirea principatelor, forțele din interior, ostile domnului, se aliau în ceea ce s-a numit monstruoasa coaliție: radicalii își dădeau mâna cu conservatorii pentru a-l răsturna pe CUZA*» - va nota acad. Florin CONSTANTINIU. Domnitorul reformator va fi expedit în exilul apusean, unde va înceta din viață în anul 1873; se știe că trupul lui va fi adus în țară și înhumat la moșia sa de la Ruginoasa de Iași, iar apoi osemintele aveau să fie depuse la biserica ieșeană Trei Ierarhi. Admirabila lui soție, Elena Cuza, a trăit până în 1909, azi mormântul ei aflându-se la Soleștii de Vaslui; în adevăr, au rămas de neuitat soții CUZA în istoria ROMÂNILOR.

BIBLOGRAFIE SELECTIVĂ:

Const. C. Giurescu: în 1975, Istoria Românilor,
Gh. Platon: în 1985, Istoria Modernă a României,
Stelian Neagoe: în 1996, Oameni Politici Români,
Florin Constantinoiu, în 2002, O istorie sinceră a Poporului Român,
Ioan Aurel Pop, coord., în 2017, Istoria ilustrată a României și a Republicii Moldova,
Ion Șt. Baicu: Evoluția vieții statale la români, în 2018, Ploiești, în cinstea CENTENARULUI Marii Uniri.

SĂ NU UITĂM ODISEEA TRANSILVANIEI! ȘI ISTORICUL TRATAT DE PACE DIN 1920 DE LA TRIANON!

de Ion Ștefan Baicu

EPISOD I

1. Într-adevăr, să nu uităm odiseea spațiului geografic intracarpatic TRANSILVANIA! Avem datoria patriotică să ne aplecăm și să zăbovim, mai mult ca oricând, asupra documentelor arheologice și a dosarelor din arhive, asupra operei marilor noștri istorici și a cronicilor interne și externe pentru a ne reîmprospăta cunoștințele, pentru a reliefa și reține concluzii și învățăminte, unele zguduitoare și, deci, cu atât mai actuale, în fine, pentru a respinge, cu ajutorul adevărului obiectiv, crud și curat, gravele și jignitoare aserțiuni, vânturate de nechemați, dar interesați. Ce poate fi mai revoltător, de pildă, decât întrebările incluse în chestionarul intitulat *Despre Ardeal - pentru Ardeal*, prin care o anume *Uniune Mondială Ardeleană* își făcea cunoscută atitudinea recent? Iată numai două din ele: *Uniunea Mondială Ardeleană să organizeze o mișcare pentru crearea unui stat ardelean de sine stătător cu o structură politică federativă? Dacă aceasta nu s-ar realiza, ar fi corect un efort internațional cu scopul reanexării Ardealului la Ungaria sau ar fi mai corectă împărțirea Ardealului între Ungaria și România pe baza datelor demografice din 1910?*

Atenție, așadar! Ne-ar condamna istoria dacă am cădea în pasivitate! Pe scurt, cetățeni ai țării, să fim solidari activi cu românii transilvăneni, să abandonăm sentimentul, dacă, uneori, există, că noi, cei de aici de la sud de Carpați, ne aflăm ceva mai departe și, volens-nolens, ne lăsăm furați de bucuriile și necazurile noastre, neglijând frământările și evenimentele de dincolo de munți și uitând însăși dramatica odisee a Transilvaniei - *partea cea mai de frunte a pământului românesc*, după aprecierea geografului *George Vâlsan*. În adevăr, privirile și gândurile noastre să se îndrepte permanent către Transilvania - această măreață cetate carpatică, care, dintre multe calități, își evidențiază două: ea constituie nucleul orografic al armoniei geografice românești și, totodată, o componentă inseparabilă de vatra primară a poporului nostru, deci, în timp, din cea mai îndepărtată perioadă a antichității: *Scripta Manent!*

2. TRANSILVANIA a fost, se știe, centrul puterii politice a poporului geto-dac în vremea

domniilor lui *Burebista* și *Decebal*. În Munții Orăștiei s-a aflat capitala statului geto-dac: *Sarmizegetusa Regia*, de unde regii și pontifii strămoșilor noștri dirijau stăpânirea asupra spațiului geografic echivalent cu aria de locuire a acestora - de la Carpații Păduroși la Munții Haemus și de la Tyras și Pontul Euxin la Tisa și Dunărea Mijlocie. Mărturia lui *Strabon*, istoric și geograf antic, este edificatoare: *Ajungând în fruntea neamului său, Burebista, bărbat get, l-a înălțat atât de mult prin exerciții, cumpătare și ascultare față de porunci, încât, în câțiva ani, a făurit un stat puternic. Ba încă a ajuns să fie temut și de romani; în anul 1854, istoricul J.F. Neigehaur scria într-o lucrare publicată la Breslau: Dacia cuprindea, atunci, țara care se întindea între Nistru, Tisa, Dunăre și Marea Neagră, actuala Moldova și Valahie, pe lângă Transilvania și o parte a Ungariei Superioare - cf. Izvoare și mărturii străine despre strămoșii poporului român, 1980, Editura „Academiei Române”.*

Împărații și generalii romani au acordat o atenție specială evoluției statului geto-dac, care, și sub *Decebal*, și-a avut centrul politic în Transilvania. De regulă, campaniile militare romane își fixau, ca principal scop strategic, cucerirea *Sarmizegetusei*. Acest obiectiv a fost prezent, de pildă, în planurile generalilor romani *Cornelius Fuscus* și *Tettius Iulianus*, dar, tentativele s-au soldat cu insuccese în epocă: 87 și 88 d.Chr. Exemplară a fost, și în continuare, rezistența poporului geto-dac și impresionantă decizia regelui-erou de a apăra, cu orice preț, pământul străbun; în anul 1886, *A.H. Ubicini*, istoric și publicist francez, fost secretar al guvernului provizoriu și al Locotenentei Domnești, la 1848 în Țara Românească, nota: *De ambele părți s-au dat lupte cu o încrâncenare nemaiauzită. Fără cruțare. În cele din urmă, Decebal, învins, s-a retras în văgăunile munților, dar, încolțit de inamic, el și-a înfipt pumnalul în piept și și-a dat sfârșitul cu fața întoarsă spre dușman.* După cum reiese dintr-o inscripție, recent descoperită, romanul *Tiberius Claudius Maximus* a fost înaintat la gradul de decurion pentru meritul deosebit de a-l fi prins pe *Decebal* și a dus capul acestuia lui *Traian la Ranisstorum* - pe DUNĂRE. Vezi *Les origines de l'histoire Roumaine*, 1886, PARIS.

continuare în numărul viitor

GHEORGHE COSTAFORU – PRIMUL RECTOR AL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI NOSTRU SUPERIOR (III)

de Cătălin Dobrescu

Colegii lui de la Facultatea de Drept l-au recomandat pentru funcția de decan al acestei Facultăți, în care a rămas din mai 1872 și până în octombrie 1873, când a plecat la Viena în calitate de agent diplomatic.

În avocatură, Costaforu s-a numărat, încă de la început printre somitățile baroului.

Când Alexandru Ioan Cuza a hotărât organizarea Corpului de avocați, el a numit câte o comisie examinatoare la reședința fiecărei Curți de Apel din țară (10 decembrie 1864). În aceea de la București, figurează, pe lângă alți patru, și Constantin Costaforu. Avocații, care trebuiau să figureze în barourile de pe lângă reședințele tribunalelor, erau trecuți în patru liste diferite: doctori în drept, licențiații și bacalaureații, practicanții vechi și practicanții cu examene. Pe prima listă, a doctorilor în drept, figurează și Ghe. Costaforu, ca „*doctor în drept dela Paris*”.

Domnitorul Cuza nu se putea însă lipsi de calitățile de om politic ale lui Costaforu. De aceea, la recomandarea primului-ministru C. Bossianu, la 16 februarie 1865 a fost numit membru în Corpul ponderator (Senatul).

Nu știm dacă se poate afirma despre Costaforu că a participat la monstruoasa coaliție, care a cerut abdicarea lui Cuza. Despre Constantin Brăiloiu, socrul său, se poate afirma cu precizie că a participat la înlăturarea lui Cuza de la tron. Cu Brăiloiu era înrudit, pentru că luase în căsătorie pe fiica lui, Zoe, cu care a avut un singur copil, o fată, decedată tânără. Se despărțise de prima lui soție, Maria Conduratu, de la care avusese patru copii.

Costaforu a fost delegat de Senat, la 21 februarie 1866 ca, împreună cu Steege și cu delegații Camerei să solicite Puterilor Garante un domnitor străin. Astfel, în această calitate a fost la Paris, Petersburg și Bruxelles, pentru a afla dacă Contele de Flandra ar primi domnia Principatelor Române.

După refuzul acestuia, Costaforu a făcut parte din comisia care trebuia să ducă prințului de Hohenzollern rezultatul plebiscitului care-l alegea domn.

În aprilie 1866, Costaforu, deputat de Muscel în Adunarea Constituantă, este ales vicepreședinte, participând la dezbaterile pentru adoptarea Constituției. În același an, l-a însoțit pe Carol I în călătoria la Constantinopol.

Se încadrează în rândurile mișcării conservatoare și, alături de ceilalți șefi conservatori,

semnează programul partidului. În toamna anului 1867 a fost ales senator de Muscel și vicepreședinte al Senatului.

Costaforu desfășoară o bogată activitate și în timpul guvernării conservatoare care a urmat și anume în timpul ministerelor Dimitrie Ghica (nov. 1868-febr.1870), Golescu (febr.-aprilie 1870) și Manolache Costache Epureanu (aprilie-decembrie 1870).

Costaforu ia parte la dezbateri în toate domeniile: militar (codul de justiție militară), bisericesc (raportor la legea clerului), judecătoresc (legea inamovibilității, modificarea codului penal, legea Curții de Casație, modificările aduse în alcătuirea Curților de Apel), lucrări publice (afacerea Strousberg), etc.

În urma evenimentelor petrecute la banchetul de la Sala Slatineanu, Carol I – rănit în sentimentele sale germanofile – a consimțit să renunțe la hotărârea de a abdică, cu condiția de a i se pune la dispoziție un guvern de mână forte. În acest guvern, Gh. Costaforu deținea portofoliul afacerilor străine, primind însă și interimatul Ministerului Cultelor, Justiției, Instrucțiunii publice etc., cel mai lung fiind cel al Ministerului Justiției (8 iunie 1871-28 octombrie 1872).

Se poate spune că întreaga viață judecătorească a fost transformată. În primul rând a vizitat toate instanțele judecătorești, sancționând neregulile descoperite.

A emis numeroase circulare către magistrați, atenționându-i asupra îndatoririlor lor, precum și un decret privind semnele distinctive la procurori. Într-un mesaj din 15 noiembrie 1871 Costaforu anunța o nouă lege de organizare a magistraturii, modificarea sistemului penitenciar, modificarea codului penal și de procedură penală. A angajat un arhitect care să facă planurile unui palat de justiție în capitală, a depus un proiect de organizare a Ministerului de Justiție, precum și alte proiecte.

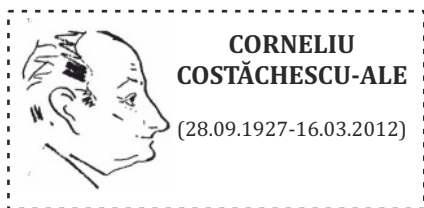
La plecarea din Ministerul Justiției, în 1872, a publicat în „Magazinul Judecătoresc” (vol. II) comentariile sale la 60 de articole din codul penal, cu o introducere filosofică asupra dreptului de a pedepsi. „*Societatea este victimă în orice atac și deci numai ea are dreptul de a sancționa fapta. Dreptul de legitimă apărare aparține individului. O faptă rea nu poate fi pedepsită, dacă interesul societății nu o reclamă*”.

continuare în numărul viitor

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

**CORNELIU
COSTĂCHESCU-ALE**

(28.09.1927-16.03.2012)

Născut la Iași, cu numele Corneliu Costăchescu. A urmat cursurile medii la Liceul de Aplicații Iași, Liceul „Traian”, din Turnu Severin (refugiat) și Liceul „Mihai Eminescu”, din București, apoi a absolvit Facultatea de Tehnologia Construcțiilor de Mașini la Institutul Politehnic București. După absolvire a lucrat ca inginer proiectant la Uzina de Pompe din București.

Membru al Clubului Epigramaștilor „Cincinat Pavelescu”, din București și al Uniunii Epigramaștilor din România, secretar al UER în perioada 1996-2002. Membru fondator al Cercului Epigramaștilor Ingineri ING-EPIGRAMA, din cadrul AGIR.

A scris epigrame, rondeluri și sonete. A apărut în publicațiile de gen, semnând și cu pseudonimul ALE (după cum l-a „botezat” nepotul său), a primit mai multe premii pentru activitatea epigramatică.

Corneliu Costăchescu a decedat la București în data de 16.03.2012 și a fost înmormântat la Iași.

Apariții editoriale: „Mofturi de... epigramist” (2011). A colaborat la apariția volumului „Epigrame cu și despre femei” (1999), împreună cu George Zarafu și Rodica Hanu.

Inclus în circa 30 de volume colective de epigramă. Din creația lui Corneliu Costăchescu prezint pentru cititorii revistei „Atitudini”, următorul grupaj de epigrame.

*

Experiența vieții

Cu răul când m-am confruntat,
În lupta cruntă de idei,
Nu câinii m-au înfricoșat,
Ci... droaia mare de căței!

*

Noutăți pe strada mea

Strada este asfaltată,
Reparând și trotuarul,
Că-ntr-o vilă etajată
Îmi va fi vecin primarul.

*

Emanaii postdecembriști

„Toți egali, în noua țară!”,
Ne strigau cu dulce grai.
Ei cu Mercedes la scară:
Noi pe scara de tramvai.

*

După 1989

Ne-au condus guverne culte,
Pline și de fantezie,
Ce-au găsit soluții multe,
S-adâncească-o sărăcie.

*

Toporul

Instrument ce-nvie drama,
Eficace ca și spada.
Unii îi preferă lama,
Alții i-au râvnit doar coada.

*

Țepeș redivivus

Domn, din nou, să fie uns
Și de-ar fi să pedepsească,
N-ar avea păduri de-ajuns
Țepile să le cioplească.

*

Unui chirurg

Milostiv și talentat
Are în oraș renume,
Că pe mulți i-a ajutat,

Ca să treacă-n altă lume.

*

Culmea hoției

Când sărăcia-i generală,
Iar anii sunt atât de grei,
Când toți sunt puși pe
învârteală,
Se fură hoții între ei.

*

Femeia

E un roman ce-ți dă fiori
Și-ai vrea să fii singur erou,
De îl citești de mii de ori,
Găsești câte-un capitol nou.

*

De-ale lui Păstorel

Deviza sa ne-a parvenit
Și nu-i deloc o glumă fină,
În cramă el n-a suferit
Paharul gol și sticla plină.

*

Plagiatorii lui Cincinat

Astăzi ei păstrează-n gând,
A lui „tolbă” minunată
Și, pe-ascuns, din când în când,
Mai sustrag câte-o „săgeată”!

*

Fenomen Politic

Constatăm în mod lucid,
Azi e moda „emigrării”,
De la „osul” de partid,
La „ciolanul” guvernării.

*

Înhumarea unui primar

L-au însoțit vreo șapte sate,
Pe-un drum de veci, în car cu
boi,
Pus în pământ de calitate
Că prea trăise în noroi!

*

Necaz de deputat

Mari suferințe parcă-l ard,
Privind FOTOLIUL, stând pe
spate,
A dat pe el un miliard
Și nu a „scos” nici jumătate.

*

Alchimie politică

Din PARTID de guvernare,
Plin de lideri puși pe jaf,
Cu o dibăcie mare
L-au făcut acuma... praf!

*

Autoritatea bărbatului

Viața lor e prea frumoasă,
Și nimic nu o marchează.
Numai EL comandă-n casă,
După cum i se dictează.

*

Unor soți cartofori

Ocoleau în viață drame,
Amândoi erau isteți:
El trișa cu două „dame”,
Ea umbla cu doi „valeți”.

*

Păcatul nației

Țâfna, care nu e bună,
Pare-a noastră permanență,
Unde trei români se-adună
Este loc de-o dizidență.

*

„Prietenia” vecinilor

Venind din pusta lor demult,
Goniți de foame și nevoi,
Ne-au strâns la piept atât de
mult
Să iasă patria din noi!

*

Întrebare retorică

Când hoția e stăpână
Și corupția tot crește,
De poliția română
Oare cine ne păzește?!

*

Unui parvenit

Îl vezi trecând pe strada mare,
Pe el cu tot ce e mai bun
Și-n urmă i se simte tare
Parfumul lipsei de săpun!

*

Conjugală

A căsniciei lege sfântă,
Intrată-n logica rutinei:
În casa lor cocoșul cântă
Pe-o „partitură” a găinei!

*

Secolul vitezei

Suită-n tren la București,
S-a-ndrăgostit de ochii lui:
„Căsătorii” până-n Ploiești,
Au divorțat pân' la Vaslui!

*

Liderul de stânga

Cu accente sfidătoare,
Promovează al său crez,
Cu principii proletare
Și cu gusturi de burghez.

*

Recitalul unui epigramist

Când citi catrene EL,
Grav, cu tonul ridicat,
Sala a aplaudat
Poantele lui Păstorel!

*

Unui ratat

Multe-aveai sub bolta frunții,
Ca s-ajungi pe-nalte căi;
Pe când unii suiau munții
Tu... te rătăceai prin văi.

*

Unui maestru avocat

Celui din boxă judecat
Și de instanță achitat,
Ca onorariu i-a luat
Aproape tot ce a furat.

*

După pronunțare

Când divorțul fuse gata,
Au plecat să-și stingă dorul,
El, la braț cu Avocata,
Dânsa cu Judecătorul.

*

Madrigal

Văzându-ți poza, am crezut,
Și gândul meu nu este crud,
Că avocatul a trecut
Ca june prim pe la Hollywood.

Mottaln, témoin de notre vie . . . de notre amour

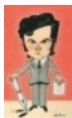
J'ai réappris à être vivante
au sein de cette presque île
J'ai réappris à avancer
en longeant la route droite
J'ai réappris les couleurs en douceur
avec le ciel l'eau l'ocre du sable
et c'est cet endroit que j'aimerais te faire connaître
te présenter comme un bout de moi
Ce lieu si particulier si loin de ta grande ville mais
complémentaire
comme toi et moi je l'espère
Je connais les moindres recoins de Mottaln
ses rochers en partie interdits à présent
quand on revenait par la porte dérobée
trempé par des vagues inattendues aux pieds de
tes remparts
et les jardins secrets
que j'aurais voulu fleurir à ma façon plus petite

pour t'offrir maintenant les mille fleurs
qui accompagneront tes baisers nos respirations
Enfants Autour de l'église nous rêvions
tout en sachant que ces temps insoucients étaient
privilegiés
Je me blottirai très fort désormais
dès les premières marches tout contre toi
Cette terre témoigne de mon existence d'avant que
je ne peux que te raconter
Si l'on est assez fort
Si l'on peut donner un sens
Si l'on sait être utile
Si l'on sait chercher trouver imaginer créer et
aimer
La vie gagne toujours
et notre amour aussi car il est si profond
Nous avons su surmonter toutes les épreuves

Florence Taillason (Elisa F. AR)

Răsfoiri și comentarii

de Constantin Tudorache

Autorul văzut de Al. Clenciu

Capodopera dramaturgiei lui Caragiale este **O scrisoare pierdută** (1884) și își păstrează o regretabilă actualitate, spunea Tudor Vianu. Și, tot Tudor Vianu preciza: *Dacă Molière, cu comedile sale, a făcut înconjurul lumii, Caragiale este lângă el.* Din antologia **I.L. Caragiale- Portrete, stenahorii și vorbe**-2009, alcătuită de Nicolae Boaru, fost director al Bibliotecii Județene Nicolae Iorga din Ploiești, să citim o însemnare a lui Caragiale despre capodopera sa: *Scrisoarea pierdută se joacă pentru întâia oară marți, 13 noembrie... Pe aici multe se vorbesc despre piesa mea: unii-și promet succes enorm, serii lungi de reprezentații; alții nu-i acordă mai mult ca trei-patru. Unii speră că o să cază cu desăvârșire, pe câtă vreme alții desperă că cu piesa asta mă fac, nu cumva, om. Ia ghici tu ce părere dintre aste toate împărtășesc eu? Nu-i așa că am oleacă de dreptate să împărtășesc desoperarea acestora din urmă. În sfârșit! Ce-o da târgul și norocul!*

*

Un catren de la Vasile Militaru: *De beție fugi departe,/ Chiar prin vad cătând scăpare;/ În pahar teneci adesea/ Mai curând decât în mare. Și... o epigramă scrisă de Mircea Bogdan, intitulată **Recomandare**: *Tineri, chiar și voi adulți,/ Luați aminte ce vă spun:/ Bachus a-necat mai mulți/ Marinari decât Neptun.**

*

Elias Canetti, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, 1981, își avertiza, malițios, contemporanii: *Lasă în urma ta câteva enigme, altfel vei muri de tot.* Să ne amintim expresia: *Non omnis moriar, adică nu voi muri de tot* (Horățiu, *Ode, III, 30, 6*). Cităm, pe această temă o epigramă scrisă de Mircea Dumitrescu, intitulată **Apropo de longevitate**: *Speranțele nu mi-s departe,/ Dar bine-i a ne aminti/ Că unii-s vii și după moarte,/ Iar alții mor fără-a trăi!*

*

Încă un catren scris de Vasile Militaru: *Cei din interes prieteni,/ Nu-s decât niște cocori;/ Vin când ceru-i plin de soare,/ Pier când ceru-i plin de nori.* La acest catren amintim, pe aceeași temă, următorul distih scris de Corneliu Vadim Tudor: *Voi oameni mici la suflet, la primul cer noros/ V-ați lepădat de mine, ca Iuda de Hristos.* Dan Negru, a povestit că Vadim Tudor a venit odată la o emisiune, după ce își făcuse toate analizele. Privindu-și ecografia cu

organele sale interne, Vadim a zis: *Unul dintre voi mă va trăda!*

*

Se spune că Luis Vaz de Camões, poetul național al Portugaliei, trecea într-o zi pe una din străzile Lisabonei, prin fața unui magazin de porțelanuri. Auzind cum vânzătorul cânta o melodie pe unele strofe ale sale, schimonosindu-le, el intră furios înăuntru și, după ce sparse câteva porțelanuri, îi spuse acestuia: *-Amice, tu îmi schimonosești opera; iar eu îți sparg marfa. E legea talionului.* Ca similitudine, amintesc o anecdotă citită într-un almanah. Un compozitor se afla, odată, într-un compartiment de tren. Lângă el, o doamnă avea un cățel ce lătra tot timpul. Enervat, compozitorul a aruncat cățelul pe geam. Doamna, indignată, l-a întrebat: *-De ce?* Compozitorul, s-a justificat: *Lătra fals!* Rămânem pe temă și citim epigrama **Unei afoane**, scrisă de Vasile Huțu: *Când se-apucă de cântat / Prea frumoasa Marion,/ Soțul iese în balcon/ Să nu credem că se bat.*

*

În **Instantaneu pe plajă**, epigramistul Vasile Tacu, spune: *O cuprind de-ntind o mână,/ Ei, nu-i pasă de nimica,/ Pe când eu stau... ca pisica/ Lângă oala cu smântână!* Conectez aici, chiar dacă am mai redat-o la această rubrică, părerea brașoveanului Gheorghe Suciu, privind fusta scurtă a unei domnișoare: *Cum nu prea sunt un pudibond,/ Mă uit la scurta ei fustiță,/ Precum un câine vagabond/ La o bucată de costiță.*

*

Numai atunci anonimă este admisă, când cel care a scris-o este un nimic, spune Stanislaw Jerzy-Lec, într-un „gând nepieptănat”. Epigramistul brăilean, Ștefan Tropcea a definit astfel **Scrisoarea anonimă**: *E o răutate/ Pusă pe hârtie,/ Între lașitate/ Și ticăloșie.*

*

„Învață să nu te lași umilit”, spune Marin Preda. Pe aceeași linie se înscrie catrenul **Demnitate**, scris de subsemnatul: *Nicicând nu am stat,/ La poarta distinsă,/ Cu capul plecat,/ Sau mâna... întinsă!*

*

Umoristul basarabean, Gheorghe Bâlici spune, în epigrama **Conduită exemplară**: *Dotați cu carte mult prea rar,/ Dar educați cu-arătătorul,/ Azi liceenii, pe la bar,/ Ciocnesc întâi cu profesòrul. Iată și părerea unui profesor din Tulcea, Gheorghe Băisan, adresată **Unui Café-Bar aproape școlar**: „Clopoțel” e cafeaua,/ Unde, zilnic, în tăcere,/ Unii „profi” își beau cafeaua,/ Iar elevii... câte-o bere!*

*

În epigrama **Întreceri hibernale**, Sorin Beiu satirizează viața la bloc: *Afară gerul, bată-l sfântul,/ Se ia la-ntrecere cu vântul,/ În bloc se ia caloriferul,/ La-ntrecere cu frigiderul!* George Petrone, pe aceeași temă, spune, în epigrama **Presa afirmă că în România se suferă de frig și foame**: *Exagerează, constatăm,/ Și de la adevăr se-abate,/ De foame, ce e drept, răbdăm,/ Dar frig avem pe săturate.* Îi completează brașoveanul Nicolae Bunduri, cu epigrama **Martie**: *Apare iarba pe tăpșan,/ Senin la răsărit e cerul/ Și dau căldurile taman/ Când ne-am obișnuit cu gerul.*

*

Ieșeanul Ioan Frențescu, spune, în epigrama **Rea de gură**: *Sfătuiesc pe toți acei,/ Care îi cunosc făptura,/ Să nu intre-n gura ei,/ Că și-a refăcut dantura.* Îmi amintesc o epigramă, pe aceeași temă, scrisă de bucureșteanul D.C.Mazilu, intitulată **Vecinei mele**: *Și-a înlocuit dantura,/ Niște rădăcini colțate,/ C-un sistem de roți dințate,/ Și să vezi, ce-i merge gura!*

*

Un catren scris de Heinrich Heine: *Noi nu putem să trâmbițăm dreptatea/ Cât zbirii poartă săbii în neștire!/ Mă tem când șerpii cântă de iubire,/ Iar lupii și măgarii – libertatea.* Prezintă un catren, intitulat, **Deosebire**, scris de autorul acestei rubrici la un concurs cu tema **Calul troian**: *Se spune că-i tristă Cetatea/ Și nu înțelege Morala,/ Când caii aleg libertatea,/ Iar omul preferă... zăbala!*

*

Poetul-epigramist, Nicolae Dragoș a scris această **Nedumerire**: *S-a plâns a nu știu câta oară/ Că vrea neapărat să moară,/ Dar i-a șoptit, discret, nevasta:/ Sunt și mulți medici, pentru asta!* Epigramistul ieșean, Vasile Vajoga recomandă următorul **Remediu**: *Chiar dacă n-a-nghițit pastile,/ Scăpă de-o boală mai tenace,/ Că, dacă are omul zile,/ Nici zece doctori n-au ce-i face!*

*

Pe tema **Mondo cane** se poate alcătui un infinit grupaj de epigrame. Iată, în acest număr al revistei „Atitudini”, câteva. Ștefan Tropcea spune în epigrama **Credință**: *E foarte greu de priceput,/ Credința câinelui ce poate,/ Pentru stăpânul care-l bate,/ Să muște un necunoscut.* Continuăm cu o **Surpriză**, scrisă de subsemnatul: *Uneori în drumul tău,/ Cu poveri și griji, o droaie,/ Te ferești de un dulău/ Și te mușcă o potaie!* Să citim, pe aceeași temă, și părerea lui Vlad Cernea-Jerca: *Constat că lupii vin la stână,/ Ciobanii-s duși la mândre-n sat,/ De-o vreme câinii merg pe mână/ Cu cei pe care i-au lătrat.* În fabula, intitulată **Și printre...**, epigramistul Corneliu Berbente precizează: *Și printre animale, ce să vezi,/ Sunt mulți escroci - și nu vorbesc în dodii:/ Pe*

banii pentru câinii maidanezi,/ Pun laba niște și mai mari jigodii! La un mai vechi concurs de epigrame am scris **Din însemnările unui investitor străin**: *De aici, din Gura Văii,/ Până sus, la bolta cheii,/ Nu m-au speriat dulăii,/ Cât m-au hărțuit cățeii.* Revin la Ștefan Tropcea și redau epigrama **Har**, chiar dacă am mai publicat-o recent: *Numai omul-zeu în viață,/ Peste tot ce-i vietate,/ Poate ca să rădă-n față/ Și să muște pe la spate.* Nu pot omite epigrama **Precepte morale pentru câinii ciobănești**, scrisă de Ioan Martin: *Nedemne sunt de câinii ciobănești/ Mușcatul pe la spate, guduratul,/ Făcutul sluj, târâțul, tremuratul/ Și alte atitudini... omenеști.* Pentru final am ales **Fabula imposturii**, din portofoliul subsemnatului: *E foarte neplăcut și nefiresc,/ În lumea animală, bunăoară,/ Să te consideri câine ciobănesc/ Când ai statut de... javră ordinară.*

*

În revista **Scârț!** nr 71, din luna mai 2018, am citit un sonet, intitulat **Fidelitatea**, scris de Dan Căpruciu. Redau cele două terține din final: *Ca o soție iubitoare,/ Ea pentru el avea un cult,/ Îl venera ca pe un soare./ Într-un demers cumva „ocult”/ Când el muri-i ceru iertare,/ Că nu l-a înșelat... mai mult.* Consider potrivit să conectez aici epigrama **Amicele**, scrisă de Mircea Bogdan: *Vorbind de-ale păcatelor cărări/ Și-au confesat și gânduri și secrete;/ Cea infidelă are remușcări,/ Cea credincioasă, are-n schimb... regrete.* Completez cu un banc auzit recent. Soțul aflat pe patul de moarte își întrebă soția: „Iubito, dacă tot mor, ia spune, m-ai înșelat vreodată?” Iar soția îi răspunde: „Și dacă nu mori?” Mai redau și o întâmplare din secolul VI îHr. Se spune că soția lui Pitagora avea multă înțelepciune. Cineva i-ar fi pus odată, următoarea întrebare: „După cât timp se purifică o femeie care se împreunează cu un bărbat?” La această întrebare soția lui Pitagora a răspuns: „Dacă se împreunează cu bărbatul ei, femeia se purifică imediat, dacă se împreunează cu alt bărbat, nu se purifică niciodată!”

*

Citez din revista **Scârț!** epigrama **Pictură abstractă**, scrisă de Vasile Vajoga: *Această piesă diafană,/ Ce nu prea știu cum se numește,/ În niciun caz nu e icoană,/ Dar toată lumea se crucește.* Pe același model, amintesc epigrama **Unui pictor abstracționist, expozant la Galeriile Apollo**, din creația lui Alexandru Clenciu: *Ai pictură la Apollo/ Și probabil e divină,/ Din moment ce de acolo/ Iese lumea și se-nchină.* În completare să mai citim o **Pictură abstractă**, din creația lui Mirel Gabor: *E peisaj, sau e stihia/ Furtunilor ce-nfruntă marea?/ O fi portret, sau e hârtia/ În care-a-mpachetat mâncarea?*

GÂNDIREA POLITICĂ ÎN EPOCA ANTICĂ

de Ion Ștefan Baicu

Încă în unele state din **Oriental Antic** au debutat primele *reflecții* și *meditații* asupra *domeniului politic* și a impactului său pentru societatea în cauză. În **MESOPOTAMIA**, teritoriul dintre râurile Tigru și Eufrat, regele **BABILONULUI** a adoptat celebrul tratat *Codul lui Hammurapi* între anii 1728 și 1686 î.Chr.; în text se puneau în circulație dispozițiile monarhului și *norme juridice* privind dreptul la proprietate și statutul grupurilor sociale ale vremii – oamenii liberi și sclavii – cu accent pe supunerea față de marele lider și de clanul stăpânilor de fabuloase averi. Gândirea politică a cunoscut preocupări notabile în **INDIA**, unde avea să fie editată vestita culegere de povestiri și de fabule **PANCEATANTRA**: în cuprins, tradus în 1976 și în limba română, un bătrân și înțelept brahman îi familiariza pe fiii unui rege cu chesiuni politice și cu regulile de conduită morală în viață. Se știe că *modelul indian* se va bucura de multă atenție în spațiul mondial, inclusiv în lumea românească prin intervențiile din opera lui **Mihai Eminescu** și **Mircea Eliade** – vezi *Istoria Culturii și Civilizației*, în 1984, de **Ovidiu DRÂMBA** și *Știința Politică*, în 1998, de **Anton CARPINSCHI**.

În **CHINA**, o afirmare excepțională au înregistrat viziunile teoretice ale marelui gânditor **CONFUCIUS**, care a trăit între anii 551 și 479 î.Chr.; se va remarca, în timp, că doctrina confuciană se impusese puternic în epocă, deși dispunea de un caracter contradictoriu: pe de o parte încorporea idei umaniste, iar pe de alta, reflecta interesele aristocrației chineze în cap cu monarhia. La un moment dat, el decreta: *Nu trebuie să ne conducem după părerile țărănilor, dimpotrivă să ne mulțumim a trăi în pace cu plebea, dar să nu ne amestecăm cu ea*; de asemenea, importantul filozof antic a promovat genul de *monarhie părintească* în opoziție cu *monarhia constituțională* de mai târziu din Europa – notează, în 1997, un specialist chinez **Bai SHOUYI** în *Scurt tratat de istorie a CHINEI*. O nouă pleiadă de *gânditori chinezi* va avea în frunte personalități precum cele din secolele IV-III î.Chr.: **LAOZI** – fondatorul **DAOISMULUI**, care se caracteriza prin pasiuni contemplative, apoi **MENCIUS** – discipol proeminent al lui **CONFUCIUS**; să apelăm la o apreciere franceză ulterioară: *Ceea ce au cultivat și au perfecționat chinezii, mai mult, au fost morală și religia* – va scrie **F.A.M. VOLTAIRE** – cf. **IBIDEM** și *Politologie în compania Muzei CLIO*, în 2010, de **Ion Șt. BAICU**.

În **PALESTINA** și-a avut originea marea *carte* botezată **BIBLIA**, care cuprinde valoroase idei și teze referitoare la *politic* și la *administrație*. Se știe deja că, încă în perioada prestatală, viața socială și relațiile interumane din zona palestiniană erau reglementate printr-o sumă de **LEGI**, apreciate ca provenind de la divinitate; în context, se consideră că un rol de seamă a aparținut lui **MOISE** – un mare organizator și legislator al *poporului evreu*, așezat în *țara făgăduinței*, adică în arealul denumit până astăzi **ISRAEL**. Un eveniment istoric avea să fie, însă, întemeierea *statului iudeo-izraelian*, care se va consolida treptat în timpul domniilor unor renumite personalități, precum regii **DAVID** și **SOLOMON**: ei au ocupat tronul monarhic între anii 1013-973 și, respectiv, 973-933 î.Chr. Cultura ebraică a fost influențată, aproape în întregime, de către **RELIGIE**, care și-a pus amprenta atât asupra organizării sociale și a normelor juridice, cât și asupra fundamentelor și a practicii politice; în epocă: *Templul din Ierusalim – clădit de Solomon – avea să devină sanctuarul național, iar cultul regal se va identifica cu religia de stat și Raporturile lui DUMNEZEU cu poporul ales se vor transforma în istorie sacră de un tip necunoscut până atunci, care, aparent exclusiv națională, se va releva drept modelul exemplar al umanității* – nota, în 1981, în *Istoria Credințelor și a Ideilor Religioase*, filozoful și memorialistul **Mircea ELIADE**. Vezi și textul **BIBLIEI**, tipărită în 1966 la **LONDRA**.

În **GRECIA**, un popor dârz și talentat a făurit, în timp, o civilizație originală – o autentică pildă și un model fascinant și demn de urmat pentru comunitățile umane din Europa. Multe aspecte din viața băștinașilor, inclusiv interesante idei ale gândirii politice, între secolele XII-VIII î.Chr., se regăsesc în celebrele poeme **ILIADA** și **ODISEEA**, elaborate de **HOMER** – poet elen inconfundabil și autorul unei adevărate *politeia*, cu alte cuvinte *o artă a conducerii cetății pe timp de pace și de război* – va nota traducătorul în română **George MURNU**. Idei însemnate în gândirea politică elenă au lăsat moștenire umanității mari personalități din perioada secolelor VIII-V î.Chr. ca: **HESIOD** – a transmis vestitul mit despre *Cutia Pandorei*, apoi **PITAGORA** – matematician și teoretician politic și **HERACLIT** din **EFES** – dialectician și promotor al propunerii că **FOCUL** se afla la temelie lumii, dar și susținător al rolului aristocrației în conducerea treburilor publice, inclusiv **PROTAGORAS** – un

reprezentant autoritar al *sofiștilor*, oamenii înțelepți din timpul guvernării democratice a celui ce se numea *PERICLE* din Atena; ei au fost cei dintâi gânditori, care au abordat problemele politice prin prisma categoriei de *INTERES* – precizează, în *op. cit.*, autorul **Ovidiu DRÂMBA**.

ELADA – o altă denumire a spațiului grecesc – a fost și patria primilor mari istorici antici. Mai întâi *HERODOT* din *Halicarnas*, care a trăit între anii 448-425 î.Chr.; el este considerat *părintele istoriei și geografiei* – în opinia lui *Tullius CICERO*, dar și *părinte al politicii* – după aprecierea politologului francez *Marcel PRÉLOT*. În opera lui, *ISTORII*, importantul autor grec a elogiat *neamul tracilor* și pe *geții dobrogeni*: ei erau *cei mai viteji și cei mai dreپți dintre traci*. La rândul său, *TUCIDIDES* din Atena, născut în anul 460 și decedat în anul 396 î.Chr., avea să pună bazele științifice ale *istoriografiei* prin ampla sa lucrare *Războiul Peloponesiac*. Dacă la predecesorul său, expunerea faptelor nu era separată de legendă și de mit, în demersul tucididean se simte influența *sofiștilor*, stilul lui fiind limpede, fără digresiuni, iar redactarea textului furnizează un model de proză, caracterizată *prin concizie, valoare și echilibru perfect* – va aprecia, în 1996, în *Istoria Grecilor*, italianul **Indro MONTANELLI**. Vezi, în limba română, în 1941, opera *Războiul Peloponesiac și Tucidides – concepția și metoda sa istorică*, în 1956, de **Constantin BALMUȘ**.

Gândirea politică – în compania unor abordări pe teme de filozofie, drept, economie, morală – a fost reprezentată, în secolele V-IV î.Chr., de către alte personalități elene celebre, prezentate aici în ordine cronologică. *DEMOCRIT*, filozof și teoretician politic – a trăit între anii 460 și 370 – a pledat pentru instaurarea unui sistem democratic cu tentă *moderată*; el a susținut că forța motrice a istoriei fusese *nevoia*, iar în plan moral formativ considera că *cel mai rău fapt în educarea tineretului era superficialitatea, întrucât ea producea acele plăceri din care creștea răutatea*. Un adevărat *erou al acțiunii și al gândirii* a fost filozoful **SOCRATE** – după splendida caracterizare a profesorului român *Athanase JOJA*; el și-a întins viața între anii 470 și 399 în Atena. Pentru reputatul gânditor grec, *politica* era o adevărată *artă*, care consta în înalta pricepere de a conduce statul și comunitatea; în plus, deosebit de interesantă va deveni concepția socratică despre *PATRIE*, căci, la un moment dat, mânuitorul *DIALOGULUI*, aproape unic în istorie, va declara: *În fața zeilor și a oamenilor cu judecată, patria este cea mai prețuită, cea mai însemnată, cea mai sfântă și mai respectată decât mama și tata, decât toți strămoșii*. În opera lui, de mare eficiență s-a bucurat o maximă fundamentală: *Cunoaște-te pe Tine Însuți*, prin

urmare a mutat centrul de greutate al cercetărilor din exterior în interior, adică de la *cosmos* la *om*, apreciat ca fiind mai prețios chiar decât *natura*; el a insistat și asupra noțiunilor de *democrație* și *plutocrație*, de *regalitate* și *tiranie* – vezi *HELLENIKA*, o istorie a *GRECIEI*, apoi *Statul Spartan* și *MEMORABILE* – amintiri despre *SOCRATE*, al cărui discipol a fost autorul acestor opere, **XENOFON** (Cf. și *Dicționar Enciclopedic Român*, vol. IV, în 1966, sub redacția acad. **ATHANASE JOJA**).

Genialul filozof grec, destinat să ducă mai departe tradiția *Școlii Socratice*, a fost **PLATON**, care a trăit între anii 427 și 347 î.Chr. În literatura de specialitate s-a ajuns la *concluzia* că *opera* sa cuprinde, îndeosebi, multiple pagini sub forma *dialogurilor* și a *scrisorilor*, din care reiese că *scopul filozofiei* – în viziunea marelui atenian – era cel de a-l conduce pe om dincolo de *lumea sensibilă*, adică în *sfera ideilor*, unde primul loc îl ocupa conceptul de *BINE*. În patrimoniul patonician, un adevărat *program politic* se afla încheșat, având rezonanțe, chiar peste veacuri, în întreaga umanitate – în opinia austriacului **Karl R. Popper** în *Societatea deschisă și dușmanii ei*, vol. I-II, în 1992-1993. Cum și-a imaginat filozoful *statul ideal*? Răspunsul se regăsește în *POLITEIA*, operă botezată *REPUBLICA*, unde apar prezentate, în succesiunea lor, nu mai puțin de *cinci forme de guvernământ*, denumite de autor drept *CONSTITUȚII*. La începuturile societății, la putere în stat, se găsea o conducere de *tip ideal*, adică *monarhia* sau *republica aristocratică* – credea **PLATON**; în privința structurii sociale, ea se întemeia pe trei *CASTE*: în zona supremă dominau *FILOZOFII*, urmau *RĂZBOINICII* sau *GARDIENII*, apoi mai jos *MEȘTEȘUGARII* și *AGRICULTORII*. Socotiți drept obiecte și nu ființe umane, *SCLAVII* nu dispuneau de calitatea de *cetățeni* ai statului în cauză: mai mult, ei erau considerați doar *unelte vorbitoare*. Din amplul *DIALOG*, purtat în amintita operă, rezultă că puteau fi instalate și alte forme de guvernare, precum: *timocrația*, *oligarhia*, *democrația* și chiar *tirania* – cea din urmă fiind un instrument detestabil și dăunător oricărui stat. În evoluția sa de la sistemul politic dirijat de *aristocrație*, apreciat drept *modelul ideal* de către marele filozof, la alte forme de conducere în stat, societatea în general aluneca, uneori, într-un proces de degenerare și de degradare mai cu seamă în *sfera morală*; în context, iată *posibilele cauze*: influența familiilor asupra odraslelor și divergențele ivite în sânul clasei conducătoare, în opinia liderului *școlii filozofice* cu numele glorios de *Academia de la ATENA* – vezi **PLATON** în *OPERE*, vol. V, *REPUBLICA*, Buc., 1986, inclusiv **PLATON**, în 1996, de **Léon ROBIN**, fost profesor la *SORBONA* și *op. cit.* de **Ion Șt. BAICU**.

LEGENDA – SEGMENT SEMNIFICATIV AL LITERATURII POPULARE (VII)

de Adriana Nicoleta Zamfir

„Dați-mi basme și istorii cavalerești, căci în ele se află materie pentru tot ce e mare și frumos” – Schiller

Basmul cu și despre animale s-a bucurat de mai puțină atenție din partea culegătorilor, ceea ce a determinat vehicularea ideii că românii n-au cunoscut și cultivat această categorie a prozei populare. Față de 694 de tipuri înregistrate de tipologia internațională, în folclorul nostru se cunosc până acum 249, 181 părănd a fi specifice.

Ca specie narativă, basmul despre animale este foarte vechi, sursa lui tematică primară o constituie străvechile mituri și credințe totemice ale triburilor de vânători¹, izvorâte la rândul lor, din cunoștințele primare ale oamenilor vârstei preistorice, din nevoile lor concrete legate de procurarea hranei. Etnologii cred că la popoarele care trăiau din vânătoare omul încerca să-și asigure prin aceste credințe și prin riturile generate de ele protecția unui animal ce-l completează, ce posedă calități care lui îi lipsesc, totetismul de grup dezvoltându-se din acest impuls individual al vânătorilor. Din fondul acestor credințe totemice și în climatul lor s-au născut legende și povestiri despre animalul totemic, în relație cu omul sau cu alte animale care îi sunt supuse.²

Dacă vânătorul primitiv își imagina că se preface în animal pentru a se putea apropia mai bine de vânatul său, în basmul fantastic, eroul este metamorfozat în animal când încalcă o interdicție, un tabu sau este metamorfozat de o forță potrivnică și atunci trebuie să-și aștepte eliberatorul.³

De la aceste forme străvechi, basmele despre animale au evoluat treptat, pierzându-și legăturile totemice și vechile sensuri mitice, suportând în consecință profunde mutații funcționale și lărgindu-și sfera tematică. Ele sunt foarte răspândite în Oceania, Australia, Africa, la popoarele din nordul Siberiei, la eschimoși, la unele triburi de piei-roșii din America, la care vânătoarea constituie una

dintre ocupațiile principale.

Desprinse de autoritatea miturilor totemice, basmele despre animale evoluează, în tradiția orală, spre snoavă, legendă și alegorie. Eliberat de teama față de animalul totemic, omul se recunoaște a fi, dacă nu mai puternic, cel puțin mai isteț decât animalul. În aceste condiții, din erou al narațiunii, animalul devine obiect al satirei. Povestirile capătă un alt caracter, interesul lor constând în umorul întâmplărilor sau în situațiile absurde la care îl aduc pe animal prostia manifestată în raport cu omul sau cu alte animale. Rostul lor principal pare să devină cel distractiv. Treptat, protagoniștilor acestor basme li se atribuie însușiri specifice animalelor sau interpretate de om ca fiind specifice. Astfel vulpea este vicleană. Într-o poveste se arată cum l-a nedreptățit pe arici, căruia i-a mâncat toată mâncarea și l-a lăsat flămând, spunându-i că ea cunoaște doar dreptatea burții. Când ariciul a pus-o să jure pe dreptatea dreptății, ducând-o de fapt la o cursă așezată de un vânător la rădăcina unui copac, vulpea pus laba pe locul unde i s-a arătat, fiind prinsă în cursă și pedepsită, cu toate că era convinsă că dreptatea este întotdeauna de partea celui mai mare și mai tare, socotindu-l pe arici prost. Lupul este rău și crud. Se povestește că, băgându-se slugă la un gospodar, avea tovarăș un câine. După o vreme purceii stăpânului au început să dispară, iar lupul, fiind întrebat, a aruncat vina pe câine, jurându-se în toate felurile că el n-are nici un amestec. Câinele a fost alungat. Într-o zi lupul a fost văzut de stăpân cum fugea cu un purcel, a fost prins, dus la judecată și omorât, până în ultima clipă acuzându-l pe câine.

Alte povești cu animale au un caracter umoristic-legendar și încearcă să explice unele particularități fizice sau de comportare a animalelor: de ce n-are ursul coadă, de ce se dușmănesc

câinele și pisica, de ce pisica prinde șoareci, de ce merge bivolul

încet, de ce iese șarpele la drum.

Ca structură și stil, aceste povești sunt scurte, simple. Desfășurarea acțiunii se bazează mai mult pe dialog decât pe întâmplări relatate. Bunii povestitori dramatizează dialogul, interpretând fiecare personaj. Sunt și basme unde dialogul este versificat. Acest lucru este socotit de unii folcloriști ca o dovadă în plus a originii străvechi, miticea basmelor despre animale.

Din analiza cadrului general al basmelor, a reprezentărilor fantastice, a personajelor și a relațiilor dintre ele, se pot determina unele trăsături caracteristice regionale sau naționale. Astfel despre basmele germane se poate spune că au o nuanță de mister. Peisajul este adesea păduros și sumbru. Miraculosul din ele este mai apropiat de superstiție. Personajele fantastice sunt numeroase: pitici, spiriduși, uriași, canibali, oameni misterioși care se opun eroilor sau colaborează cu ei, în general personaje din lumea mic-burgheză a meseriașilor și soldaților.

Basmele franțuzești se desfășoară într-un cadru mai luminos. Peisajul este mai variat și întâlnirile personajelor au loc în grădina casei, pe ogor, pe drum sau în colțul de pădure, unde este locul de muncă obișnuit. În general ființele fantastice sunt căpcăunul (*l'ogre*), zânele și dragonul. Tendința acestor basme este de a simplifica fantasticul, de a-l face rațional. În timp ce basmele germane sunt mai aspre, din lectura celor franțuzești se desprinde o atmosferă familiară, cu aromă de politețe cavalească.

continuare în numărul viitor

NOTĂ:

¹ *Istoria literaturii române*, I, p. 85-86

² Alexandru Dobre, *op. cit.*, p. 12

³ Pavel Ruxăndoiu, *op. cit.*, p. 434

CORESPONDENȚA POETULUI GRIGORE ARBORE CU BASARAB NICOLESCU (1)

de Traian D. Lazăr

În Fondul personal Basarab Nicolescu, existent la Serviciul Județean Prahova al Arhivelor Naționale se află un număr consistent de 67 piese (161 file) reprezentând corespondența poetului Grigore Arbore cu Basarab Nicolescu.

Grigore Arbore este pseudonimul literar al lui Grigore Popescu, poet, publicist, istoric de artă și traducător, născut la 11 iunie 1943 în Pietroșița, județul Dâmbovița. Părinții săi, Maria (născută Cârstoiu) și Grigore Popescu erau țărani. Tânărul a studiat la Liceul din Târgoviște și apoi la Facultatea de istorie a Universităților Cluj și București, secția de istorie veche și arheologie, absolvită în 1965. În 1970 a absolvit și Institutul de Arte Plastice „N. Grigorescu” din București, secția de istoria și teoria artei.

A debutat cu versuri, în 1963, în revista *Luceafărul* și editorial cu volumul *Exodul* în 1967.

A lucrat ca redactor în presă, la *Scânteia* (1967-1968), la *Luceafărul* (1968-1969) și la *Scânteia tineretului* (1969-1970).

Grigore Arbore s-a întâlnit, pentru prima dată, cu Basarab Nicolescu la un concurs interliceal din anul 1959 organizat în cadrul emisiunii radiofonice „Cine știe câștigă”, susținută de prezentatorul-redactor Mihai Florea. La concursul ce avea ca temă „Iliada și Odiseea” Grigore (pe atunci) Popescu reprezenta Liceul „Nicolae Bălcescu din Târgoviște iar Basarab Nicolescu reprezenta Liceul „Ion Luca Caragiale” din Ploiești. La întrebarea finală de baraj răspunsul corect l-a dat Basarab Nicolescu, care a câștigat concursul.

„Cu liceul «I. L. Caragiale» de la Ploiești, își amintește Grigore Arbore, liceul «N. Bălcescu» din Târgoviște era în permanentă competiție la nivel regional (regiunea Ploiești). În special în domeniul sportiv *lupta* se ducea între *târgoviștenii* de la «Bălcescu» și Școala Sportivă de la Ploiești, ale cărei echipe, excelente, erau formate din jucători proveniți în majoritate de la «I. L. Caragiale». Eram foarte des la Ploiești - practicam atletismul (400 m. p.) și

volleyball. Dormeam des în dormitoarele comune ale internatului de la «Caragiale».”

În timpul studiilor universitare, Grigore Arbore și Basarab Nicolescu și-au încrucișat pașii pe coridoarele Universității din București, facultățile de Matematică și Istorie fiind în aceeași aripă a clădirii din Piața Universității, cu intrări de pe strada Academiei. S-au întâlnit apoi, de numeroase ori și în casa lui Mircea Ciobanu (Mircea Sandu). Soția acestuia, Rodica, era de altfel rudă de gradul 2 cu Grigore Popescu: familia ei era din Vârfuri (raionul Pucioasa), ramură a unei familii de învățători și ingineri, Poenaru, foarte respectată.

Basarab Nicolescu absolvise, în iunie 1965, Facultatea de fizică a Universității București și devenise preparator, apoi asistent la aceeași facultate. Întreținea legături cu cercurile literare din Capitală, fiind prieten apropiat al poetului Mircea Ciobanu. Prin intermediul lui Alexandru Rosetti, directorul Centrului de Fonetică al Academiei, posesorul manuscrisului *Jocului Secund* al lui Ion Barbu, Basarab Nicolescu a cunoscut, în original, opera poetică barbiană și a comentat-o, cu remarcabilă competență, într-un volum publicat în 1968. Faptul a alimentat întărirea prieteniei cu Grigore Arbore.

În noiembrie 1968, Basarab Nicolescu a plecat la studii în Franța, beneficiind de o bursă a guvernului francez. Între cei doi prieteni, relațiile s-au prelungit, în formă epistolară. Reproducem, în continuare, o scrisoare expedită de Grigore Arbore în 1969, cu câteva săptămâni înainte de apariția volumului său de versuri, *Cenușa*. Grigore Arbore răspunde unei scrisori în care Basarab Nicolescu îl înștiința că rămâne în Franța, peste termenul pentru care obținuse bursa și că se pregătește pentru susținerea doctoratului de stat, cel mai dificil dintre cele trei tipuri de doctorate, ce se puteau obține în acea țară. Scrisoarea ne oferă informații ce confirmă unele dintre caracteristicile personalității corespondenților (spiritul organizatoric al lui Basarab Nicolescu),

precizează anumite aspecte biografice ale acestora (Grigore Arbore a intrat, în 1968-1969, la Institutul de Arte Plastice direct în penultimul an de studii susținând examene de diferență), ori se referă la viața cotidiană a tânărului de 25 de ani, care îmbina studiul cu munca, preocupările lui culturale, viața intimă etc. Unele informații sunt de ordin istoric general, cum ar fi cele referitoare la raporturile culturale dintre o țară cu regim politic socialist-România (azi i se zice comunist, n.n.) și o țară cu regim politic capitalist - Republica Federală a Germaniei, în condițiile războiului rece.

Ca de obicei, înainte de publicare, textele din fondul arhivistic Basarab Nicolescu au fost revizuite de către donator. Îi exprimăm, pentru aceasta, calde mulțumiri.

Scrisoare a lui Grigore Arbore adresată lui Basarab Nicolescu - 6 mai 1969

6 mai 1969, orele 21

Dragă Abe,

În secunda aceasta am terminat de citit scrisoarea ta și, precum vezi, prima reacție este aceea de a-ți răspunde imediat. Sunt bucuros, deci, că îți dai doctoratul de stat asupra dificultății căruia sunt avizat de mult. La fel asupra timpului pe care îl cere o asemenea întreprindere. Nici nu mi-am făcut vreodată iluzia că vei veni de acolo după o simplă și protocolară ședere, în aceeași calitate cu care ai plecat. În concluzie, sper să ne mai întâlnim poate începând chiar de anul acesta, pe acolo. Grație amabilității d(omnu)lui prof(esor) Șerban, voi pleca trei săptămâni în R(epublica) F(ederală) a Germaniei, începând de pe data de 9 iulie, pe un traseu care urmează să se precizeze, în curând. Te voi ține la curent. Scopul călătoriei este cunoașterea monumentelor goticului și romanticului german. Sper să pot efectua această călătorie. Măine dimineață, merg deja să fac formalitățile de rigoare.

Îmi descrii, cu vădită plăcere, programul tău de lucru, care, cum văd, este excelent întocmit și în măsură a te osteni suficient pentru a-ți păstra buna dispoziție. Același lucru aș putea spune că îl fac și eu. Am avut un regim de lucru infernal în ultima vreme. Dimineața, mă duc pentru câteva ore la institut, apoi alerg la ziar (Scânteia tineretului, n.n.) cu ce pot mai

repede, mănânc în fugă ceva la bufetul ziarului, sar în mașină 31 și, în trecere către casă mă opresc în oraș pentru a mai aranja chestiuni curente, sar în mașina 74 sau 34 și schimb la 23 sau 24 pentru a ajunge acasă (când merg acasă), unde mă prăbușesc în jurul orei 18 (caz fericit) într-un fotoliu și încep să citesc pentru examene.

Ieri am lichidat ultima diferență și sunt acum efectiv în penultimul an, într-o facultate fantomă, despre care prefer să nu mai vorbesc. Evident, mai și citesc romane (puțin), mai mă și duc la filme, (puțin și, în general, la cele mai lungi, fie la cele chiar bune, precum recentul „Vivre pour vivre” al lui Belouch – în care Annie Girardot este extraordinară ca și banala poveste), mai și văd expoziții, întrețin o rubrică permanentă (cronici ale cărților de artă) la ziar scriind și alte articole.

Poate te interesează, ce nu mai fac? Iată, de pildă, nu mă mai plimb. Când? Unde? Cu cine? Femeile, doamnele în genere, îmi sunt din ce în ce mai indiferente. Le cultiv pentru decor și nu din alte considerente. Mă simt periculos de excelent singur și cred că și prietenele sau prietenii mei intuiesc acest lucru. Am, desigur, o solitudine neexagerată. Trăiesc rece, detașat puțin. Am ajuns să-mi disprețuiesc, pe undeva, pornirile biologice, scuzându-mă desuet față de mine, că îmi cer timp. Acționez sportiv și ușor prin constrângere, ca și celelalte animale.

În aceste condiții nu mi-am mai cultivat nici prietenii. Cu Mircea (Ciobanu, n.n.) nu am vorbit de o lună. Îți imaginezi, ceilalți. Singura persoană pe care o văd mai des este d(omnu)l profesor. Mai mă văd cu o fată sau alta, făcându-mi plăcere faptul că nu resimțim alte sentimente decât cele de amicitie dusă la extrem. Am ajuns să apreciez virtuțile unei delicate persoane pe care ai cunoscut-o tot la Mircea. Verifică legea compensațiilor în care mai cred.

Ce este mai grav, (oare?), este faptul că nu scriu versuri (azi aveam o poftă nebună pentru aceasta).

În schimb, peste două săptămâni îmi apare o carte. Regret că nu vei vorbi în librăria Scala despre ea. Consideră însă, ca și mine, că ai făcut acest lucru. Sunt puțin trist. E mai. Am să îți dau, zilele acestea, un telefon să mergem la o grădină de vară, seara, să vorbim. Te îmbrățișez, Grigore.

IOAN TANOVICEANU - ÎNTEMEIETORUL ȘTIINȚEI PENALE ROMÂNEȘTI

de Cătălin Dobrescu

Ioan Tanoviceanu s-a născut la moșia părintească din comuna Glodu, județul Dolj, la 18 ianuarie 1856 și a murit în refugiu la Odessa, la 8 aprilie 1917.

Cursurile liceale le-a urmat la Craiova, iar studiile universitare și le-a făcut, mai întâi la Facultatea de Drept din București, unde a luat diploma de licență la 7 februarie 1880 cu teza *Despre efectul convențiilor în dreptul roman și român*, pentru ca după trei luni, la 9 mai 1880 să intre în magistratură supleant la Tribunalul Dolj. Această incipientă carieră a întrerupt-o însă după scurt timp (16 decembrie 1880) pentru a pleca la Paris să-și continue studiile. În cei cinci ani cât a stat în Franța a obținut diploma de licență a Facultății de Drept din Paris la 16 iulie 1881 și doctoratul la 23 iulie 1884 cu teza *De L'Infantia, De L'Intervention*. În dorința de a se instrui cât mai mult, a găsit timp să urmeze cursurile Școlii de științe politice și să obțină diploma acelei renumite școli.

Biograful său, I. Ionescu-Dolj, într-o comunicare făcută la Academia Română, relatează că Ioan Tanoviceanu, odată reîntors în țară, ar fi reintrat în magistratură, în 1885, ca judecător de ședință la Tribunalul Iași. Această informație rămâne îndoielnică, deoarece nu este confirmată de datele de la Ministerul de Justiție. Cert este că la 1886 Ioan Tanoviceanu a intrat pe calea adevăratei sale chemări, profesoratul, fiind numit suplinitor la catedra pe care o ocupa George Mârzescu la Facultatea de Drept din Iași. În această calitate el a activat până la 15 octombrie 1889, când a fost numit profesor provizoriu la catedra de drept penal, procedură penală și civilă, de pe lângă aceeași facultate, pentru ca după șase ani, la 3 octombrie 1895 să fie definitivat la aceeași catedră. Ulterior, Ion Tanoviceanu a depus multe eforturi pentru a obține transferul la Facultatea de Drept din București, unde catedra disciplinei pe care o profesa devenise vacantă. Nereușind în demersul său, și-a dat demisia. Spre norocul lui însă și al învățământului nostru universitar, o schimbare de guvern a permis lui Spiru Haret să repare nedreptatea și la 11 iulie 1901 a fost numit titular al catedrei de drept penal și de procedură penală de la Facultatea de Drept din București, unde avea să rămână până la data decesului său, deținând în două rânduri și demnitatea de decan al acestei facultăți.

În acest timp, Ioan Tanoviceanu a practicat și avocatura și incontestabil că prezența sa la bară a contribuit la rezolvarea multor probleme juridice.

Avocatul a rămas întotdeauna în umbra profesorului.

Tanoviceanu a făcut de asemenea și politică; a fost parlamentar în 1906, ca deputat al Covurlui, dar în incinta Parlamentului a fost nevoit să constate că este apolitic, oratoria de tribună nu se potrivea cu genul său oratoric; profesorul obișnuit să vorbească fără a fi contrazis, se enerva când era întrerupt, își pierdea calmul, nu avea ripostă promptă. Fieea sa intransigentă nu se împăca cu compromisurile pe care le impune politica. Și astfel, spre norocul lui și al catedrei a fost nevoit să renunțe la o carieră pentru care nu avea chemare și să se dedice exclusiv operei științifice, pe care avea să o desăvârșească mai târziu cu atâta strălucire. Deși a jucat în viața politică un rol neînsemnat și trecător, Ioan Tanoviceanu a rămas totuși preocupat de problemele politico-sociale, cărora le-a consacrat pagini interesante.

Ioan Tanoviceanu a publicat în broșuri, numeroase studii istorice, lingvistice și mai ales genealogice, pe lângă cele apărute în revista *Archiva științifică și literară* din Iași, sub conducerea lui A.D. Xenopol și în *Noua revistă română*.

A publicat, de asemenea, diferite articole cu caracter polemic și naționalist în ziarele epocii: "Voința națională", "Epoca", "Acțiunea", "Adevărul", "L'Independence Roumanie", în afară de articolele și notele apărute în revistele juridice, de preferință în *Curierul Judiciar* și în *Dreptul*. Astfel în revista *Dreptul* (1902) a publicat trei articole în legătură cu celebrul proces Candiano-Popescu (fiul celebrului general fiind acuzat de comiterea unei crime), tratând despre nebunia morală și criticând aspru atât concluziile medicilor experți, cât și hotărârea judecătorească. În *Curierul Judiciar* a dat publicității raportul său la Congresul Internațional de drept penal din St. Petersburg (1905), un studiu asupra "constrângerii corporale sau închisorii pentru datorii și falimentul pentru civili" (1906), anteproiectul pe care îl întocmise în 1906 asupra cazierului judiciar (1910) și alte diferite studii și note, în număr de 158, apărute în anii 1901-1916.

De amintit însă, interesanta polemică pe care a avut-o cu Nicolae Iorga în domeniul istoric. În anul 1905 a tipărit o broșură privind această polemică: „*Apucăturile vechi ale noiei școale istorice Nicolae Iorga et comp.*” Ampla sa activitate oratoristică și publicistică era completată de calitatea sa de membru corespondent al Academiei Române, ales la 9 aprilie 1897.

continuare în numărul viitor

RESTITUIRI

de Constantin Dobrescu

PREMIUL „Inginer Mihail Manoilescu”

În cele ce urmează redăm circuitului științific un set de scrisori semnate de Mihail Manoilescu și Dimitrie Gusti.

Înainte de a purcede la acest lucru, am găsit de cuviință să prezentăm câteva date despre cele două personalități.

Dimitrie Gusti (1880-1955) a fost unul dintre marii gânditori care a rămas în istoria sociologiei naționale ca întemeietor de sistem sociologic, fondatorul Asociației pentru studiul și reforma socială, devenită mai apoi Institutul Social Român cu a sa revistă Arhiva pentru Știința și Reforma Socială ce va deveni în decursul anilor o uriașă sinteză sociologică a realităților românești interbelice și al Muzeului Satului, director al Casei pentru Cultura Poporului (1922), decan al Facultății de litere și filozofie din București (1928), senator, ministru, președintele societății „Amicii Statelor Unite”, președintele Academiei Române în anii ce au urmat celui de-al doilea război mondial. A fost un apropiat al Regelui Carol al II-lea, fiind căsătorit cu Elena Melitineanu, nepoata Elenei Lupescu.

Pentru contribuția sa la ridicarea social-economică a satului românesc, Dimitrie Gusti a fost declarat cetățean de onoare a numeroase comune: Sant (Năsăud), Rușet (Brăila), Cornova (Orhei), Drăguș (Făgăraș), Fundul Moldovei (Câmpulung), Goicea Mare (Dolj), Nereju (Putna), Voșlăbeni (Ciuc), etc.

Nu putem trece cu vederea faptul că a fost inițiatorul Școlii Superioare Țărănești din Poiana Câmpina. După 1947 a fost marginalizat de regimul comunist și pentru a-și câștiga existența a fost nevoit să se angajeze la o cooperativă meșteșugărească din comuna Cățelu, unde confecționa jucării de cauciuc pentru copii.

Mihail Manoilescu (1891-1950), ilustrul descendent al logofătului Tăutu, sfetnicul lui Ștefan cel Mare, proeminentă personalitate a vieții economice și politice românești în perioada interbelică, principalul teoretician în materie de economie politică, acesta a fost inițiatorul Asociației Generale a Inginerilor din România, guvernator al B.N.R. și inventatorul unui model original de obuzier numit “Obuzierul de 210 mm model Iași”. Lucrarea sa “Forțele materiale productive și Comerțul exterior – Teoria protecționismului și a schimbului internațional”, apărută în 1929 la Paris sub titlul “La theorie du protectionisme et de l’echange international” este considerată și acum printre realizările de excepție ale domeniului. A făcut parte din statul major al mișcării legionare alături de prof. univ. Octav Onicescu.

Apropiat politic al generalului Al. Averescu și adept al revenirii prințului Carol pe tronul României, militant al strângerii relațiilor dintre România și Italia, admirator al lui Mussolini, în 1938 conduce un

pelerinaj de 1500 de persoane în Italia pentru a aduce de acolo o piatră din Columna lui Traian care urma să fie reconstituită la București. A fost membru al Institutului Social Român din care făceau parte și doi prahoveni: Andrei Rădulescu – membru al Academiei Române și judecător la Înalta Curte de Casație și Calypso Botez – președinta asociației pentru drepturile femeii. În calitate de Ministru de Externe în guvernul Gigurtu, Mihail Manoilescu este împuternicit de guvernul român să semneze la Viena documentele “Arbitrajului” impus de Hitler și Mussolini României, prin care partea de N-V a Transilvaniei era cedată Ungariei horthyste. Mihail Manoilescu a fost autorul unor interesante **memorii**. Va cunoaște suferința și umilința, alături de elita intelectuală și politică românească la închisoarea Sighet, unde se stinge din viață la 30 decembrie 1950. Schimbul de scrisori dintre cele două personalități din anul 1922 se referă la instituirea unui premiu intitulat “Premiul inginer Mihail Manoilescu”, cu scopul de a premia cele mai bune și originale lucrări din domeniul economiei.

1922 martie 27

Scumpe și stimate domnule Prezident

Cu prilejul primei expoziții-târg a industriei românești, pe care am avut onoarea să o organizez în calitate de Comisar general al guvernului, d-nii industriași expozanți au binevoit să-mi puie la dispoziție în semn de omagiu o sumă de 190.000 lei.

Nu am crezut că pot da o mai bună întrebuintare acestei sume, decât destinând-o să constituie fonduri cu caracter cultural. În această direcție primul meu gând a fost către Institutul Social Român, al cărui membru am onoarea să fiu și ca urmare îmi iau libertatea de a vă aduce la cunoștință că:

- a) Pun la dispoziția institutului într-un cec alăturat suma de opt mii lei pentru completarea bibliotecii și cheltuieli de imprimare.
- b) Ofer Institutului suma de 80.000 (opt zeci mii lei) în efecte Impr. “Unirii” 1919 cu dobândă fixă 5% din ale căror cupoane să se acorde anual, un premiu indivizibil de 4.000 lei celui mai bun studiu original asupra oricărei chestiuni din domeniul economiei industriale din România.

Modalitatea atribuirii acestui premiu ar urma – în cazul de binevoii a accepta propunerea mea – să se fixeze printr-un scurt regulament alcătuit de Comitetul Institutului Social Român.

Rugându-vă să considerați această modestă contribuție ca un semn al devotamentului meu pentru scumpa noastră instituție, rămân cu cele mai distinse sentimente,

Al d-voastră
MIHAIL MANOILESCU
B-dul Colței, 63

continuare în numărul viitor

VASILE BOERESCU, ÎNTRE POLITICĂ ȘI DREPT

de Cătălin Dobrescu

Secolul al XIX-lea a fost considerat pentru Europa epoca marilor transformări. Unii l-au considerat secolul marilor experiențe politice: țări ca Franța, au trecut peste toată gama formelor de guvernământ. Cei impresionați de frământările sociale, dar și de neașteptate progrese în domeniul științelor și artelor, l-au numit pur și simplu: secolul teribil.

Începutul secolului al XIX-lea era destul de sumbru. Puterea centrală nu era stabilită. Ultimii domni fanarioți se succedau la intervale scurte, uneori de două luni, așa cum a fost cazul lui Alexandru Șuțu. În viața politică și socială domneau incertitudinea și contrastele. Țara își căuta o formă de așezare, cărturarii încercau să pună temelia noii culturi, iar mințile tinere, progresiste, cercetau izvoare cât mai multe și mai puternice, din care să-și domolească setea de a dobândi noi cunoștințe.

În aceste timpuri de zbucium și afirmare a statului român a trăit Vasile Boerescu.

El s-a născut la 1 ianuarie 1833, în București. Cursurile liceale le-a urmat la Colegiul Sf. Sava. La vârsta de 18 ani a început să scrie în foaia liberală "Pruncul român" și a fost arestat pentru un articol; subprefectul Manolache Șoimescu din Ploiești, cu mari riscuri, l-a scăpat de a fi deportat.

În 1852, ajutat de marele negustor Hagi Tudoraki, plecă cu fiul acestuia la Paris pentru continuarea studiilor. Orașul-lumină atrăgea încă de pe atunci tineretul dornic de a cunoaște ideile și temeierile noilor ordini politice și sociale. La 15 august 1855 și-a luat licența în drept cu teza "Constitut și cauțiune", iar doi ani mai târziu și-a luat doctoratul cu teza "Des delites et des peines au point de vue philosophique et juridique".

Timpul petrecut la Paris i-a servit ca școală superioară de politică și drept. Cu tot regimul sever al celui de-al doilea imperiu, în această epocă străluciau la bară Berryer, Jules Favre, Arago și Gambetta. Tot aici se întrunise congresul (1856), care lua hotărâri de importanță capitală pentru Principate. Cei dintâi îi serviră ca exemplu de exercitare demnă a profesiei, iar adunarea diplomaților îi trezi patriotismul, determinându-l să scrie câteva lucrări menite a fixa situația de drept a Principatelor Unite în acea vreme.

În anul 1857 Boerescu s-a întors în țară și a fost numit profesor de drept comercial la Colegiul Sf. Sava, unde a predat până în 1859, când a primit aceeași calitate la Facultatea de Drept, care tocmai se înființase.

Tot în 1859 și-a început viața politică: o activitate intensă, neobosită, în care a pășit cu hotărâre, fiind ales deputat în Adunarea Națională, apoi deputat, senator și ministru în câteva rânduri.

De aici înainte, activitatea sa politică se împletește armonios cu cea juridică și publicistică. În 1863 este numit membru în Consiliul Superior al Instrucțiunii, apoi în Consiliul de Stat. La detronarea lui Cuza nu a luat

parte, totuși a plecat în misiune cu Steege și Fălcoianu, ca să explice guvernelor apusene actul ce se săvârșise, și apoi cu generalul Florescu și Costaforu, spre a obține asentimentul alegerii lui Carol de Hohenzollern. A fost ministru al justiției în cabinetul lui Dumitru Brătianu (16 noiembrie 1868 – 16 ianuarie 1870), din care a demisionat; a fost ministru al afacerilor străine în cabinetul conservator al lui Lascăr Catargiu, realizând primele convenții comerciale ale țării cu Austro-Ungaria (2 iunie 1875), cu Rusia și cu Italia. În octombrie 1873 a fost numit decan al Facultății de Drept din București, demnitate pe care a deținut-o șapte ani consecutivi.

Dovedind deplină capacitate și câștigând toată încrederea, deoarece era considerat ca „unul din cei mai capabili juriști din țară și orator strălucit”, i s-au încredințat misiuni în străinătate.

La 11 iulie 1879 a fost numit din nou ministru al afacerilor străine în guvernul liberal, deoarece se spunea că reprezintă o garanție în plus pentru respectarea tratatelor.

Vasile Boerescu a încetat din viață la 18 noiembrie 1883, la Paris, unde se dusesese pentru îngrijirea sănătății. În mormântarea s-a făcut în țară, cu mare pompă, în asistența demnitarilor și autorităților și în mijlocul unei mulțimi atât de compacte, încât "de abia putea cortegiul funebru să iasă din gara Târgoviștii", unde fusese adus corpul din străinătate.

Paralel cu activitatea politică a lui Vasile Boerescu, trebuiesc semnalate și lucrările sale de legislator. Cele două volume de discursuri politice dovedesc respectul pentru libertate și adevăratele principii ale dreptului, de care era călăuzit. În expunerea de motive a desființării pedepsei cu moartea arată temeinicia motivelor care pledează pentru această soluție. Ca ministru de justiție a elaborat legea de organizare judecătorească și a corpului de avocați, susținând cu hotărâre principiul inamovibilității magistraturii, legea minelor, a contabilității statului, a patentelor și organizarea căilor de comunicații. Boerescu a fost raportor al codului și procedurii penale de la 1864, făcând o largă expunere acestor legi. De asemenea, a elaborat proiectul de lege asupra executării silite, căutând a împăca principiile științei cu legislația altor țări, spre „a forma acest corp de lege uniform, omogenă și pe cât am putut de simplă, clară și mai ales românească”. Cu o lună înainte de a înceta din viață, a prezentat un proiect de modificare a Constituției, propunând între altele ca în locul Consiliului de Stat să se înființeze „o instituție oarecare, condusă de câțiva bărbați competenți, care să fie încredințați cu prepararea proiectelor de legi și regulamentelor ce li se transmit de Suveran”. Această instituție a fost Consiliul Legislativ, apărut.....peste 40 de ani!

continuare în numărul viitor

ÎN CĂUTAREA ADEVĂRULUI

(Un om de bine!)

de Traian D. Lazăr

Referindu-se la proliferarea răului în lume, marele tragedian grec Eschil spunea: „Greșeli vechi îi place să nască alta nouă, când clipa-i potrivită. Și tot așa, mereu trăiește (greșeala), în oamenii ce-s puși pe rele”.

Dar, oare, numai erorile și greșelile proliferază în lume? Binele și împlinirile lipsesc, sunt sterile, nu fac pui? Totul e tragedie și lacrimi? Oamenii sunt

puși doar pe rele? Nu există și „oameni de bine”? Adevărul poate fi aflat prin speculații teoretice, dar și prin căutări concrete. Chiar unii filozofi apreciază practica drept principalul criteriu al adevărului. În problema care ne preocupă, cel mai la îndemână argument îl constituie apelativul, „oameni buni”, folosit frecvent în comunicare.

Din rândul acestor „oameni puși pe bune” (nu pe bine!) face parte și epigramistul Constantin Tudorache, aflat în căutarea adevărului dacă „moartea este o minciună”, în loc să-și piardă vremea „în căutarea timpului pierdut”!

Constantin Tudorache s-a

format ca epigramist în mediul fertil și stimulat al cenaclurilor literare ploieștene și al cenaclului „Cincinat Pavelescu” din București, unde a avut drept modele epigramiști de seamă și de talent precum: Mircea și Nelu Ionescu-Quintus, Ion Grigore, Vasile Tacu, Mircea Trifu, Giuseppe Navarra, Alexandru Clenciu, Nicolae Ghițescu, Mircea Bogdan și mulți alții. Să nu uităm că președinte de onoare al clubului „Cincinat Pavelescu” era academicianul Șerban Cioculescu. Important este că, de timpuriu, Constantin Tudorache a depășit tehnica/metoda imitării măștrilor creându-și, după debutul publicistic în culegerea *Cascada epigramelor*, 1982, un stil propriu afirmat în volumele: *Antidot pentru tristețe*, Editura Pro-Transilvania, București, 2010; *Acorduri și ritornele*, Editura Karta_Graphic, Ploiești, 2012; *Ce scrii tu azi, eu am citit de ieri*, Editura Amanda Edit, București, 2015; *Reporter în Regatul Epigramei*, Editura Amanda Edit, București, 2016, *Galeria Marilor epigramiști(1) - Ion Ionescu-Quintus*, Editura Ceconi, Baia Mare, 2018.

Dotat de Creator cu disponibilități artistice variate, ce depășeau aria versificării, Constantin Tudorache a realizat și publicat nu doar catrene, ci și desene, afirmându-se prin participarea la concursurile de literatură umoristică și saloane de caricatură fiind distins cu importante premii.

Titlul recentului său volum, *Moartea este o minciună*, Amanda Edit, București, 2018, ar putea genera ipoteza că înaintarea în vârstă îl îndeamnă pe autor a se

gândi la... cele sfinte/la șubrezenia celor omenești! Nimic mai fals, Constantin Tudorache fredonează vioi pe versurile lui Mircea Dinescu, *Sunt tânăr doamnă*, adresându-se doamnei cu coasa, reprezentată pe coperta volumului, cu un buchet de trandafiri în mână (trei la număr!) oferit, bineînțeles autorului, dar și cititorilor! Înclinația/ predispoziția autorului către meditație, către aprofundarea tuturor fețelor cunoașterii, către filozofie, a lăsat urme și în alte creații ale lui Constantin Tudorache, iar de data aceasta s-a concentrat într-o carte.

Volumul corespunde exigențelor teoriei estetice formulate de Toma d'Aquino și principiilor acesteia: integritate, armonie, luminozitate.

Integritatea (fizică) rezultă din faptul că volumul cuprinde toate componentele unei scrieri literare: prefață, conținut, postfață. Relevant este faptul că prefața este redactată de un preot, iar postfața de către un medic! Absența indicelui de termeni și a tabelului bibliografic poate fi scuzată având în vedere dimensiunile reduse ale cărții, 104 pagini, format A 6. Integritatea (tematică) a fost asigurată prin documentarea quasi exhaustivă și redactarea sintetică. Fiind practic imposibil de găsit, consultat și comentat multitudinea lucrărilor de filozofie, literatură, istorie, artă referitoare la tema morții, autorul a operat o selecție inspirată a surselor de informații. Acestea cuprind scrierile marilor filozofi din antichitate (Platon,

continuare în pag. 36

de Traian D. Lazăr

(sursa foto: www.news.ro)
Moldova).

Poetul Emil Brumaru a murit, sâmbătă seara, la vârsta de 80 de ani.

Emil Brumaru s-a născut la 25 decembrie 1938 (înregistrat la 1 ianuarie 1939) în comuna Bahmutea (Mihailovca), jud. Tighina, Basarabia (azi în R e p u b l i c a

A fost unul dintre cei mai importanți poeți români contemporani, membru al Uniunii Scriitorilor din România. După studiile la Școala medie nr. 1 „Mihail Sadoveanu” (actualul Colegiu Național) din Iași, a urmat cursurile Facultății de Medicină din același oraș, absolvind în 1963. În perioada 1963-1975 a fost medic în comuna Dolhasca, jud. Suceava, loc esențial în imaginarul operei sale, pe care l-a numit „rezervația naturală de îngeri”. S-a dedicat apoi scrisului, în paralel cu activitatea de corector (1983-1989) și redactor (1990-1996) la revista ieșeană *Convorbiri literare*. A debutat cu poezii în revista *Luceafărul* (1967), apoi editorial în 1970, cu două volume de poezie, *Versuri*, Ed. Albatros, (Premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut) și *Detectivul Arthur*, Ed. Cartea Românească.

Cărți publicate: *Julien Ospitalierul*, Ed. Cartea Românească, 1974; *Cântece naive*, Ed. Cartea Românească, 1976; *Adio, Robinson Crusoe*, Ed. Cartea Românească, 1978; *Dulapul îndrăgostit*, (volum antologic), Ed. Cartea Românească, 1980; *Ruina unui samovar*, Ed. Cartea Românească, (Premiul Uniunii Scriitorilor), 1983; *Dintr-o scorbură de morcov*, Ed. Nemira, 1998; *Poeme alese. 1959-1989*, Ed. Aula, 2003; *Opera poetică*, vol I-II, Ed. Cartier (Chișinău), 2003, 2005 - ediție revăzută și adăugită; *Fluturii din pandișpan*, 2003; *Cerșetorul de cafea. Scrisori către Lucian Raicu*, Ed. Polirom, 2004; *Infernala comedie*, Ed. Brumar, 2005; *Submarinul erotic*, Ed. Polirom, 2005; *Commedia dell'Arte*, vol. I, Ed. Liternet, 2005; *Dumnezeu se uită la noi cu binoclul*, Ed. Polirom, 2006; *Commedia dell'Arte*, vpl. II-III, Ed. Liternet, 2006; *Cântece de adolescent*, Ed. Brumar, 2007; *Povești erotice românești*, 2007; *Ne logodim cu un inel din iarbă* (carte obiect), Ed. EIS ART, 2008;

Povestea boiernașului de țară și a fecioarei, Ed. Trei, 2008; *Opere I. Julien Ospitalierul*, *Opere II. Submarinul erotic*, Ed. Polirom, 2009; *Basmul prințesei Repede-Repede* (în colaborare cu Veronica D. Niculescu), Ed. Polirom, 2009; *Antologia Versuri - colecția Poeți laureați ai premiului național de poezie „Mihai Eminescu”*, Ed. Paralela 45, 2010; *Intelectuali la cratiță* (volum colectiv), Ed. Humanitas, 2012; *Povestea boiernașului de țară și a fecioarei* (ediția a II-a adăugită), Ed. Trei, 2012; *Rezervația de îngeri*, Ed. Humanitas, 2013; *Sfâșiat în umbra unui înger* (antologie), Ed. Contemporanul, 2013; *Opere III. Cerșetorul de cafea*, Ed. Polirom, 2014; *Opere IV. Dumnezeu se uită la noi cu binoclul*, Ed. Polirom, 2014; *Cad castane din castani. Amintiri de ieri și de azi* (în colaborare cu Veronica D. Niculescu), Ed. Polirom, 2014; *111 cele mai frumoase poezii* (antologie), Ed. Nemira, 2014; *Infernala comedie* (ediția a II-a), Ed. Adenium, 2015; *Prietenii noștri imaginari* (volum colectiv), Ed. Humanitas, 2015; *Opere V. Crepusculul civil de dimineață*, Ed. Polirom, (Premiul „Mihai Eminescu” al Academiei Române), 2015; *Amintiri din Rai*, Ed. Humanitas, (Premiul UR pentru poezie), 2016; *Eu, Îngerul jongler* (antologie), Ed. Cartier, 2017.

Este laureat al Premiului Național de Poezie „Mihai Eminescu” pentru *Opera Omnia*, Botoșani, 2001; Premiul pentru *Opera Omnia* acordat de către Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, 2003; Premiul de excelență „George Bacovia” al revistei *Ateneu*, 2005; Premiul revistei *Flacăra* pentru literatură, 2005; Premiul pentru *Opera Omnia* la Colocviile revistei *Transilvania*; Premiul „Gheorghe Crăciun” acordat de revista *Observator Cultural* pentru *Opera Omnia*, 2011; Premiul „Nichita Stănescu” la Festivalul de poezie de la Ploiești, 2011; Premiul Președintelui UNITER în cadrul *Galelor UNITER*, 2013; Premiul pentru literatură în cadrul galei „Oamenii Timpului”, 2014; Premiul Național „Lucian Blaga” pentru *Opera Omnia* la Festivalul „Lucian Blaga” - Lancrăm, 2018, Premiul pentru *Opera Omnia* la Bac-Fest, Festivalul Național „George Bacovia” Bacău, 2018.

Pe 1 decembrie 2018, de Ziua Națională, la Palatul Roznovanu, maestrul Emil Brumaru s-a numărat printre personalitățile care, cu ocazia lansării albumelor „Iași, Oameni ai Cetății”, au primit din partea primarului Mihai Chirica Diploma de Excelență „Centenarul Marii Uniri”.

ȚĂRANUL ROMÂN VĂZUT DE PUBLICISTUL FRANCEZ LEO CLARETIE

de Constantin Dobrescu

În anul 1921 în revista de largă circulație „Le monde nouveau”, publicistul francez, prieten al poporului român, Leo Claretie, publică un studiu intitulat sugestiv „Țăranul român” a cărui importanță rezidă și din faptul că apare într-o perioadă în care negocierile pentru definitivarea tratatelor de pace de la Paris în urma primei conflagrații mondiale, erau anevoioase în privința unor probleme ce priveau realitățile de necontestat din centrul și sud-estul Europei.

Pentru Leo Claretie acest studiu este „o schiță grăbită a țăranului român, a stării sale, a speranțelor și caracterului său” ceea ce dovedește că autorul este un bun cunoscător al istoriei și relațiilor românești, menționând printre altele și aportul țăranului la făurirea statului național unitar român. Astfel, poporul român este un demn păstrător al renumelui strămoșilor săi fiind „plăsmuit dintr-o argilă tare, de nepătruns și năvălirile străine n-au schimbat și n-au atins niciodată blocul rezistent al naționalității sale daco-romane. El este latin și prin aceasta frate de-al nostru” (al francezilor – n.n.).

Autorul menționează că atât românii cât și francezii în timpul primului război mondial au luptat în aceeași tabără împotriva unui dușman puternic și necruțător.

Leo Claretie consideră că cultura și spiritualitatea românească populară au o individualitate specifică, originală, unitară ce „greu ar putea fi depășită de celelalte popoare din Europa”, iar vocația de agricultor a țăranului român, se datorează unor condiții specifice cât și faptului că „România are terenurile cele mai fertile din lume și condițiile climaterice permit culturile cele mai variate dintre care cea mai importantă este aceea a cerealelor”. Enumerând cerealele cultivate în România autorul menționează calitatea superioară a grâului autohton, căruia cercetările științifice făcute în străinătate i-au recunoscut „un rang înalt și clasarea pe calități”, imediat „după cel rusesc și cu mult înaintea celui francez”. În continuare autorul menționează că situația economică a țăranului român s-a îmbunătățit simțitor ca urmare a reformei agrare, după primul război mondial.

Pentru Leo Claretie „România rurală e mai pitorească decât aceea a orașelor”, el fiind cucerit de varietatea reliefului, iar țăranul român pentru aceasta „este tipul cel mai puțin ușor de înțeles” menționând că el este amabil, politicos, harnic și ospitalier.

Descriind modul de viață al țăranului, Leo Claretie arată că locuința sa este „construită din pământ bătut, ușor de reclădit, printr-un obicei străvechi pe care-l aveau strămoșii obișnuiți cu incursiunile turcilor, care ardeau și dărâmau totul în drumul lor”.

După aceste date autoul descrie portul țăranului român accentuând asupra caracterului lui original, unitar, arătând că acesta „este frumos și caracteristic, amintind întrucâtva pe cel italian”. Descriind portul țărăncii autorul menționează gingășia acestuia, faptul că „țărancă își țese singură veșmintele, stofele, cămășile sale”, din care se desprinde „varietatea colorată și luminoasă a stofelor, cu broderii neschimbate de veacuri, transmise din generații supuse, viguroase, blânde și

artiste”, totodată acesta scoate în evidență specificul local deoarece „fiecare zonă geografică a țării își are caracteristicile sale”. Pentru autor este „o primă desfătare a ochilor, a simțurilor, a sufletului” să privești portul românesc, „pe care degetele de zână ale româncii de la țară au lăsat să-și alerge domol fantezia inspirată”.

Pentru acest autor „țăranul român este artist din instinct”, astfel în toate „casele țărănești se găsesc motive decorative minunate, brodate pe ștergere și pe cămăși pictate, pe ouăle de Paști și pe uneltele de întrebuițare zilnică”. De asemenea relevă că „un puternic instinct artistic animă sufletul românesc care apare și în dansurile sale armonioase și în muzica instrumentelor sale: cobză, fluiet, vioară”. Astfel, „fluietul face să cânte sufletul țării în trilurile sale voluptoase și pasionate, vibrante și învingătoare, sonore ca un cântec de privighetoare”. Ocupându-se de folclor Leo Claretie se oprește asupra instrumentelor muzicale populare și folclorului menționând că francezii au făcut cunoștință cu doinele prin traducerea lui V. Alecsandri din 1852 arătând că ele „sunt fluturi ai imaginației rurale, că în ele trebuie să căutăm sufletul țăranului atât de blând, atât de delicat, atât de mândru”. El explică cuvântul dor, care exprimă un „sentiment atât de complex imposibil de tradus, atât de numeroase sunt momentele de regret, tristețe, dragoste, devotament, pe care le exprimă”. Folclorul românesc – doinele, colindele, chimiliturile și tot șiragul de mărgăritare care împodobesc literatura populară sunt în viziunea autorului originile nemaiîntâlnite cu atâta armonie și sensibilitate la nici un alt popor – ca și melodiile muzicale, ariile, care din veac în veac s-au desprins uneori ca lacrimi de jale și de dor, alteori ca lacrimi de bucurie, de entuziasm din frământarea sufletească a românului, iar jocurile și dansurile populare sunt manifestări artistice care, ca elemente pur naționale, ridică acest popor – poporul român în concertul națiunilor europene la un rang superior de receptivitate în cultura și arta populară – deci la civilizație.

Despre povestirile și basmele populare autorul afirmă că ele sunt „tabloul cel mai complet și mai fidel al mentalității țăranilor români cu năravurile lor, istoria, obiceiurile și speranțele lor”, acesta fiind „amintirea unui trecut plin de nesiguranță, durere și luptă”, explicând „ce au înțeles au numele piscurilor din Carpați: Omul, Vârful cu Dor, Furnica și tot ele vor tâlmăci cântecul pârâului Peleş”. Menționând bâlciurile existente în țară, autorul amintește printre cele mai importante, pe cel al Moșilor; „puțin cunoscut” de străini și care „trebuie să ia loc cu nota pitorească în plus în lunga listă a marilor bâlciuri care se țin la Lyon, Paris, Bordeaux, Marsilia, Bruxelles, Frankfurt, Lipsca, Nizni-Novgorod, Toronto etc.”.

Toate acestea arată că autorul a cunoscut bine poporul român, a surprins în chip deosebit țăranul român venit din istorie cu ocupațiile, obiceiurile, arta și aspirațiile sale, spiritul său generos, simțul artistic și marea sa bogăție sufletească care-l individualizează în mod distinct în raport cu alte popoare.

de Menuț Maximilian**Copilul de apă**

Locuiește
La marginea pădurii

Neamul lui e
Cunoscut

Ziua culege ierburi
Iar noaptea prinde pești în
brațele
De toate zilele

Singur

Iubirea noastră –
precum pălăria luată de vânt.

În urmă
Cuvinte
Scrijelite pe inimă.

Crucea nopții

Mireasmă de flori sălbatice
Peste valea
În care vântul își are culcușul.

Isus privește spre cerul înstelat,
Iar licuricii se ascund după lună.

Învățători

Să înalți suflet mare
În casă mică.

Să presari sare în pantof –
talisman
În vremuri grele.

Să mângâi cerul
Precum psalmistul.

Cruci

Rugăciuni
Se strecoară prin ferestre.
Pe banca de lemn,
La umbra nukului,
Tatăl și fiul.

Mă descalț la poarta vieții.
Bat cu pumnii în fierul rece.

Aștept.
Cruci plutitoare, din pământ
iertător,
Morminte călătoare,
Inimi împietrite...

Apus

Vuiet de luptă
pe casa mea.

Să fie ploaia?...

Mușcata tremură
După gratii,
Focul se tânguie...

Tropot de cai
Pune stăpânire pe timpan
Până la apusul lumii...

Vâslaş

Cu vâsle noi,
Mă lovesc de mal,
Ca vântul peste încrețirea apei.

Voi lăsa doar ochii să plângă.

Nu ne mai spunem nimic

Ne-am întâlnit pe punte.
Mi-ai dat apă și cireșe...
Acum, nu ne mai spunem nimic.

Ne-am întâlnit pe mal,
Numele au rămas în nisip.
Acum, nu ne mai spunem nimic.

Ne-am întâlnit într-un sărut,
Mâna ta era prelungirea mâinii
mele...
Acum, nu ne mai spunem nimic.

Ne-am întâlnit în amăruitul
fiorilor.
Acum, nu...

Mâinile

Mâinile mele
Acum și ale tale.
Trupul se zbate

Precum o mânășă bolnavă,
Cu degetele
franjuri de zăpadă.

Palmele mele
Au săpat o groapă
De taină...

Rotirea sângelui.

Primăvară în Transilvania

Când sticla de la lampă crapă sub
ger,
Cerul e sprijinit de vârful
căpițelor de otavă.
Satul plutește.

Sfârcurile mugurilor tresar.
Vine primăvara,
O simte calul alb...
Pe ulița din capătul de sus al lumii.

Nu e nevoie de fluier,
Mioarele pasc
Pe cărarea cât un fir de ață.

Biserica înfiptă în mijlocul satului
Miroase a cer.
Maica Sfântă bea ceai din fructe
sălbatice...

Stele albe

Precum mângâierile bunicii
În nopți de iarnă,

Lumina arde sub covor
Purtând în ea poveștile
Îngerilor.

Sub sticla apei
Lumea începuturilor.

Copiii
Vestesc
În ritm de nea,

Munți albi
Țin în căuș
Vatra satului.

de Dorel Cosma

1) Biletul de călătorie

Coada se întinde
 Apasă în mine
 clipa ce cu neliniște
 mă însoțește.
 Stau la ghișeul de bilete.
 Parfumul călătoriei
 îmi repartizează
 infinitul vieții
 înaintea ochilor.
 Nu pot sta liniștit.
 Unde merg ?
 Voi decide când
 ajung la bilet.
 Experiențe, vise,
 Perspective,
 soare strălucitor,
 munți de amintiri
 și totul într-un bilet.
 Unde merg ?
 Vreau un bilet
 pe axul vertical
 al învierii universului.
 Vreau doar un bilet
 de atitudine,
 acumulare și păstrare
 în confortul modernității.
 Un circuit ?
 Nu!
 Un bilet în lumea
 emoțiilor tulburătoare,
 a contemplației pure
 pe mare,
 în aer
 și pe uscat.
 Îl primesc.
 Mă pregătesc de drum.
 Bagajele tresaltă
 de epitete și metafore
 Le împachetez cu grijă.
 Am nevoie de ele
 și aici
 și acolo
 și după.
 Pornesc.
 Vreți și voi un bilet?
 Mai am câteva
 Disponibile.
 Drum bun.

2) Plouă în Gargano

Mă opresc aici
 îmbibat de fantezii, culori și
 sunete

La orizont tumbe lungi
 înfierbântate cu armură de sare.
 Printre gardurile vii
 din pădurea seculară,
 furtuna rupe ziua
 în fâșii subțiri.
 Plouă în Gargano
 cu bucuria secretă
 din nopțile cu lună plină
 și luciul stropilor
 transformă gândul
 într-un înfinit luminos.
 Ploaia toarnă-n Gargano,
 Impactul dă un zgomot surd
 ce se aude
 în gongul gol și rece
 bătut de stâncile cu scenă și
 decor.

Ploaia – fără direcție, și fără de
 scop
 ascunde cuvântul omului
 în furtună,
 râsetul la pădure și munți,
 cristalinul și verdele din
 Foresta Umbra.
 Plouă-n Gargone
 Înaintăm încet,
 cu pași prudenți,
 în dîra jocurilor apei,
 în cerul încărcat
 de-o respirație
 purtată de vînt, de-o răsuflare
 adâncă
 pentru timpurile viitoare
 nedefinite.
 Sub vraja furtunii
 cadența destinelor
 întinde umbra cuvintelor
 cuvinte ce spun sau nu spun
 precum Gargone acum
 inaccesibil și
 atât de aproape.

3) Acasă la Padre Pio

Am fost deja etern
 în navigabila floare
 de liniște.
 Somnul nu a îndrăznit
 să viseze
 procesul expansiunii Universului

și nemurirea sufletului
 pe altarul tăcut
 în imensa pietate
 a permanenței.
 Ființa ivită
 spre odihnă,
 viață modestă,
 caracter discret.
 Omniprezența spiritului
 insistă pentru
 calmul năucitor.
 Mâini albe
 străpunse în noaptea
 infinită
 de bucurie și durere.
 Îmi exprimă tăcerea
 distilând pulsului meu
 frumusețea sacralui
 comunicarea cer- pământ.
 Drumuri pasionale,
 nervi,
 scandaluri,
 aparențe și goliciune
 și frumusețe.
 Pierdem firul
 în amploarea libertății
 potențialului minții umane.
 Toate ușile vor ceda
 În lumea sanctificată,
 Profundă.
 Las gândul să zboare
 spre unica ocazie de cultivare
 a bogăției interioare
 în tradiție și intuiție
 și sufletul să primească
 influența ritualului sacru.
 Din tărâmul ascuns
 cu capul în lumea de vis
 greutatea mea
 se desface în
 greutatea ta.
 Padre Pio
 Ți-am povestit
 și visele
 Acum, în fața hârtiei albe
 bucuria ta
 are aceeași înălțime.
 Îmi amintesc și simt
 prin ruga ta
 excelența,
 puterea,
 eficiența,
 izvorul vieții și fecundității.
 Sacrul.

La Băile Felix, turistul se poate simți ca un Rege la President!

de Daniel Miha

Cel mai nou oraș al României, la timpul actual, este ... Oradea. Practic, de patru-cinci ani, clădirile din centrul orașului, cele de patrimoniu, au fost renovate, sunt renovate sau urmează.

Primăria orașului a reușit să obțină fonduri europene și tot centrul arată excepțional. Oradea a intrat într-o rețea europeană, ziua de 10 iunie reprezentând o dată consacrată artei: este vorba despre Ziua Mondială „Art Nouveau”. Numele curentului acesta artistic provine de la Paris. Curentul Art Nouveau s-a dezvoltat din 1880 până la începutul Primului Război Mondial în vestul Europei și în Statele Unite ale Americii. De altfel, termenul de ART NOUVEAU a fost folosit prima dată de publicația L'Art Moderne pentru a descrie lucrările a 20 de artiști care doreau să inițieze o reformă de artă. Artiștii vremii luptau împotriva convenționalismului și încercau să găsească noi formule artistice. Probabil, din această cauză, la Viena curentul acesta a fost numit „SECESSION”. Dar, până vă veți delecta cu bijuteriile arhitectonice de la Oradea, realizate după normele acestui curent artistic, dacă veniți dinspre Huedin trebuie să treceți de sentimentele care pe care vi le vor provoca multe dintre clădirile de la ieșirea din acest oraș. Huedinul este cel mai mic oraș al județului Cluj, dar, probabil, cel mai urât din România! La periferii, mai ales.

A c o l o , c u m vedeți și din foto, romțigani și-au construit niște imensități de, să le zicem, palate, d o l d o r a d e

turnulețe și în niște culori combinate execrabil. După părerea mea clădirile acestea sunt realizate în stilul ART MARO, sau stilul DECES-ION, cum le-aș numi după formula vieneză pentru că, dacă le vezi, simți că mori... Dintr-un articol mai vechi din Evenimentul Zilei am aflat că romțiganii dau comandă pentru numărul de turnulețe în funcție de cantitatea de aur pe care o dețin: kilu și turnulețul! În 2012 primarul de atunci, Mircea Mureșan, intenționa să le interzică să mai construiască „turnulețe pe castele”... Nu știu ce a reușit, probabil ceea ce vedeți trecând pe acolo... Argumentul suprem al romțiganilor a fost că „turnurile e tradiție la noi”. Așa o fi... dar mie îmi e imposibil să înțeleg cum aveau turnulețe la căruțe, cum era făcut din coviltir...

Un tur al orașului

La Oradea, ghida turului orașului, domnișoara Enți Feneși, prezintă locuri feerice, cele mai multe realizate în stilul ART NOUVEAU, sau în stil SECESSION, așa cum sunt VULTURUL NEGRU, Casa DARVAS, Casa FOYNAR, Palatul APOLLO, Casa BARTSCH, Palatul SZTARILL, astăzi Hotel ASTORIA. De remarcat este și Biserica cu Lună începută în 1784 o dată cu răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan. Biserica s-a zidit „cu cheltuiala norodului drept credincios neunit grecesc, românesc și sârbesc”, și „în tâmpla iconostasului se afla la un moment dat o pictură cu chipul lui Horea - ea este înlocuită în zilele noastre cu o copie, originalul găsindu-se în muzeul Episcopiei Ortodoxe de Oradea. Această pictură este considerată, de către mulți istorici, ca fiind singura reproducere autentică a fizionomiei acestuia”. Din 1790, când a avut prima slujbă religioasă, s-a remarcat ca fiind și „singura biserică cu turn din Orașul Nou”. Asta pentru că tot am vorbit de „turnulețe”...

În momentul de față, Oradea este singurul oraș din România care face parte din rețeaua europeană a orașelor ART NOUVEAU. De fapt munca ghidei a fost pregătită cu informații la fel de atente de ghidul din microbuz, Ștefan Feneși. Nu sunt rude, cum mi-a precizat, doar o coincidență de nume. Și de meserie, și de devotament pentru ceea ce fac. Și colegialitate de limbă română pe care o vorbesc în mod excepțional! Fiind maghiari, limba română, după cum mi-a spus Ștefan, au început să o studieze din clasa a V-a! Ștefan m-a frapat și prin faptul că trecea din limba maghiară în limba română ca un computer! De aceea l-am și întrebat de ce naționalitate e? Oricum cei doi pot face pregătire la limba română cu aproape toți parlamentarii UDMR cărora, fără dubiu, le dau clasă. Partea cea mai interesantă e ca la fel pot face și cu foarte mulți parlamentari sau oameni politici români. Nu o să exemplific în acest articol pe vreuna dintre aceste persoane, nici vreun caz din puzderia de analfabetisme pe care le-au pronunțat. Pentru date suplimentare urmăriți articolul săptămânal a lui Andrei Păunescu în care sesizează ineptiile, pardon, erorile de exprimare și gând din foarte multe domenii. Inclusiv din cele în care lucrează profesioniști ai limbii române, cum ar fi jurnaliștii...

continuare în numărul viitor

PRIMUL PILOT PLOIEȘTEAN - ALEXANDER HENRI SCHWARTZ

de Alexandru Marin

Din cele mai vechi timpuri, s-a dovedit că omul nu are numai o țară, sau un loc desemnat de Univers pe veci, ci el se așează pentru a-și trăi restul vieții, acolo unde găsește și se adaptează condițiilor de viață existente și prielnice continuării activității sale, pentru a-și asigura cele necesare și executarea ciclului biologic, ca orice corp din Univers și sunt numeroase, însă pe noi ne interesează ființele bipede din regnul animal, anume cei care își desfășoară activitatea în timpul fazelor biologice ale vieții, o activitate necesară, precum este cea de aviator. Exemplul se referă la o familie de etnie germană, soț și soție, care s-au stabilit în frumosul nostru oraș, Ploiești, unde au procreat pentru a-și întregi familia, continua și perpetua specia lor, etnică, pe viitorul fotograf, observator și pilot, Alexander Henri Schwartz. El va face istorie în Primul Război Mondial, prin talentul său de fotograf, patriot și erou. Schwartz, tatăl, a fost un adevărat artist fotograf, ajutat de soția sa și copilul lor, Alexander Henri Schwartz, născut în Ploiești, în ziua de 4 mai 1895, care a îmbrățișat meseria lui „tata” – fotograf -, meserie învățată de timpuriu, fapt ce i-a adus un mare și frumos viitor în viață. Ajungând la vârsta încorporării, ca militar în termen, la 21 de ani, pe 15 august 1916 și repartizat la Corpul de Aviație Român, ca observator-fotograf și afectat Secției a 3-a, foto aeriană, acolo unde a fost chemat de țară, pentru a-și etala talentul său în luptele cu inamici. Așa i-a fost sortit de Mama Natură, iar pentru a se specializa, a fost trimis la Escadrila de bombardament și recunoaștere - F-5, care avea nevoie de un fotograf experimentat, dar era nevoie și de condiția de a deveni personal navigator. La încorporarea viitorului observator, de la declanșarea războiului, situația frontului, era următoarea; în vara anului 1914 s-a declanșat Primul Război Mondial, care a debutat cu începerea luptelor, cu precădere în Europa, unde s-a produs conflictul. În decembrie 1914, fronturile s-au stabilizat în teatrele de operații din răsăritul Franței și s-au înfruntat armatele franceze și engleze, pe de o parte și armata germană de cealaltă parte. O altă zonă, a fost cea Occidentală, a Rusiei, în care diviziile germane și austro-ungare, le-au înfruntat pe cele rusești, dar în secundar alt front a fost deschis în Peninsula Balcanică, unde rezistența Serbiei, a fost făcută cu succes, atacurilor inițiale ale Austro-Ungariei. În această situație, armatele României, față de acest mare conflict Regele Carol I a convocat; Consiliul de Coroană, întrunit la Castelul Peleş din Sinaia, în data de 3 august 1914. Acesta a cerut intrarea în război, alături de Puterile Centrale, însă în final s-a luat hotărârea și decis – proclamarea neutralității. În urma insistenței Șefului Guvernului României, Ion I. C. Brătianu, care a fost sprijinit și de Principele Ferdinand I, moștenitorul tronului. Motivul principal al proclamării neutralității, a fost lipsa de pregătire și dotarea armatei române cu tehnică de luptă și armament, la nivelul celorlalte armate. În aviație, la sfârșitul anului 1914, a plecat în Franța o Comisie Militară, condusă de colonelul Vasile Rudeanu, pentru înzestrarea cu avioane de luptă aeriană pentru; recunoaștere, informații, aruncare de bombe și lupte aeriene. Responsabili erau; Principele George Valentin Bibescu, căpitan aviator Nicolae Capșa și locotenentul aviator, inginer Ștefan Protopopescu. În același timp comisia avea menirea de a studia evoluția bătlilor și metodele folosite pe câmpul tactic de lupte cu

noul armament, ținând cont că de abia acum au fost descoperite, fixate metodele și tehnica de folosire, ca și apariția luptelor aeriene, de la trasul liber cu pistolul a piloților, până la introducerea și montarea pe avioane a mitralierelor. Totodată, ingineri Ștefan Protopopescu și Gheorghe Negrescu, la începutul Primului Război Mondial, au absolvit în Franța, Școala Superioară de Aeronautică și Mecanică din Paris, fiind primii ofițeri români, care au devenit ofițeri și ingineri de aviație. Deasemeni la conducerea Școlii Militare de Pilotaj, se afla căpitanul aviator Andrei Popovici. Înainte de înființarea primei Școli de Aviație, la 1 martie 1912, fiind a armatei, a învățământului militar aeronautic, deși în anii precedenți s-au înființat și alte școli de aviație, ca cea a avocatului Mihail Cerchez, la 20 noiembrie 1909, la 8 aprilie 1911, au început cursurile primei școli pentru piloți aviatori militari din România, pe aerodromul Chitila, Școala de Zbor de la Cotroceni, a Prințului George Valentin Bibescu, în 15 august 1911. Toate au fost dotate cu avioane franțuzești. Situația, până la intrarea în Marele Război, a României, la 1 aprilie 1912, era de 97 piloți și 84 observatori aeriene, apoi în perioada 1916-1918, încă 129 piloți și observatori. Un pas deosebit al organizării Aviației Militare din România, ca urmare a creșterii numărului de personal specializat și a parcului de avioane, în special franțuzești, a fost înființarea a Corpului de Aviație Român, având comandant, pe locotenent colonelul Constantin Găvănescu și locțiitor pe maiorul Gheorghe Rujinschi. În contextual acestei situații a desfășurării începutului Primului Război Mondial, în vara anului 1916, după pregătirile armatei române, au ajuns la un nivel necesar, a intrat în focul luptelor războiului. Aviația Română, acum având o dotare cu avioane și înființându-se școli militare, au recrutat numeroși tineri pentru a ajunge la numărul necesar. Astfel noul recrut, Alexander Henri Schwartz, fiind un foarte bun fotograf, a fost dirijat la specialitatea de observator. Frontul ajunsese pe teritoriul României, în Dobrogea. Deci nu a fost greu de încadrat ca observator aerian, pentru Alexander Schwartz, așa că la 30 septembrie 1916, fiind deja încadrat în viața și luptele frontului. A îndeplinit mai multe misiuni ca observator aerian fotograf. În această perioadă, a primit misiuni să fotografieze pozițiile trupelor inamice din nordul Bulgariei, unde existau aerodromuri germane dislocate și terenuri de zbor, în apropierea orașelor, Rusciuk, Sișlov și Iampol. În ziua de 25 octombrie 1916 s-a reîntors în Escadrila F-5, care acționa de pe aerodromul Ciulnița. Calitatea fotografiilor executate de Alexander Henri Schwartz, fiind apreciată de către comandant, mai ales în perioada următoare, care a fost defavorabilă României, trupele noastre fiind nevoite să lupte pe două fronturi. Împresurată, învăluită și inferioară, ca tehnică de luptă, dar luptând, armata română s-a retras în sudul țării, forțată de Puterile Centrale, care erau superioare din toate punctele de vedere, în special aviația. În perioada 30 noiembrie - 6 decembrie 1916, a fost denumită, „Bătălia pentru București” și a durat 6 zile, în care s-au executat zeci de misiuni, de recunoaștere și bombardament, iar Escadrila F5, în care era și observatorul aerian Alexander Schwartz, a fost continuu la datorie, fotografiind pozițiile inamice, lucrările lui fiind apreciate de comandanți.

de Constantin Dobrescu

CONEXIUNI LITERARE.*Anul II, Nr. 6/2018*

Această revistă trimestrială editată de Palatul Culturii BISTRIȚA și care apare sub egida Uniunii Scriitorilor din România, Filiala SIBIU, are un sumar interesant.

Faptul că este pentru prima dată când ne aplecăm atenția asupra sa, ne obligă la câteva reflecții în legătură cu fenomenul cultural din zona noastră. De la început ținem să spunem că PRAHOVA ținut binecuvântat de DUMNEZEU a trăit precum de-a lungul timpului pe lângă oameni de calitate ci și numeroși venetici care au fost o piedică în calea dezvoltării culturale locale.

Nu dăm nume ca să nu avem probleme, dar o facem cu strângere de inimă.

Citind această revistă bistrițeană vedem că acolo valorile culturale sunt prețuite nu ca la Ploiești unde "specialiștii" în alergatul mingii și cărat pumni în capul adversarilor au fost declarați cetățeni de onoare ai Ploieștilui.

Același lucru îl constatăm și la Câmpina unde diriguitorii orașului n-au găsit fonduri ca să se publice una din cele mai vechi și importante reviste de cultură din Prahova și anume REVISTA NOUĂ. Acestea fiind spuse, revenim la oile noastre.

Aflăm că scriitorul AUREL RÂU și filozoful Andrei MARGA sunt cetățeni de onoare ai BISTRIȚEI precum și mulți alții.

Cu mare plăcere constatăm că printre cei care semnează în paginile revistei, versuri de calitate este și poetul și omul de cultură GELU N. IONESCU; director interimar al CASEI DE CULTURĂ „I. L. CARAGIALE” din Ploiești și coordonator al revistei "ATITUDINI".

Citind Agenda culturală în Anul Centenarului Marii Uniri observăm că Arhivele județene din Bistrița-Năsăud sunt profund implicate în sărbătorirea acestui eveniment astral al Românișmului. La Ploiești; urmașele Evei numai ele știu la ce visează.

Consemnăm, interesantul text al lui ION BUZAȘI despre legăturile

poetului George Coșbuc și BLAJ.

O altă prahoveancă bine ilustrată în paginile revistei este prof. univ. ELIS RÂPEANU cu câteva epigrame din recentul ei volum "SUS Poporul".

La rubrica "Cărți și reviste primite la redacție" realizată de MENUT MAXIMILIAN este consemnat și un număr din revista "ATITUDINI".

FAMILIA*Nr. 10 (635) octombrie 2018*

Din acest număr ne reține atenția două texte semnate de Traian STEF referitoare la Conferința geografului francez Emmanuel de MARTONNE (1873-1955) cunoscut prieten al românilor, ținută în anul 1921 intitulată Noua Românie în Marea Europă. Menționăm că autorul conferinței care apare acum pentru prima oară în traducere românească. A fost expert al Conferinței de Pace de la Paris în 1919 unde a lucrat alături de specialiști englezi și americani la trasarea granițelor noi ale statelor europene. A fost membru al Societății Regale Române de Geografie și profesor universitar la SORBONA.

Alexandru SERES se ocupă în textul său de debutul "eminescologic" al lui CIORAN în FRANȚA.

FLORIN ARDELEAN face cronică unui jurnal scris de un soldat german dislocat în timpul Marelui Război în România și anume GERHARD VELBURG intitulat În spatele frontului Marelui război așa cum l-am văzut eu (decembrie 1916-iunie 1916). Însemnările unui soldat german în România ocupată. Autorul jurnalului nu era un om simplu, în viața civilă era profesor, autor de manuale și de tratate de drept internațional.

Iată o carte interesantă despre ce a însemnat ocupația germană în România.

Germanul descrie în cuvinte obiective pe aliații țării sale și anume pe turci și bulgari care erau foarte răi și răzbunători în raporturile cu românii. Aceștia jefuiau și comiteau fărâdelegi. Simbolul bulgarilor era desaga cu pâine, ceapa și usturoiul și

brânza. Bulgarii erau disprețuiți chiar de aliații lor germani, bulgarii erau obligați să călătorească în vagoanele cele mai proaste, fiind evitate de soldații germani.

Autorul jurnalului descrie relațiile germanilor cu româncele considerate „soțiile de împrumut".

Alt text foarte interesant îl datorăm lui LUCIAN-VASILE SZABO despre scriitorii și jurnaliștii care au colaborat în timpul ocupației cu germanii.

Interesant este că grațierea și eliberarea ziaristilor de la VĂCĂREȘTI s-a făcut în timpul guvernării de trei luni (decembrie 1919-martie 1920) a guvernului prezidat de Al. Vaida Voevod format din ardeleni, basarabeni și țărăniști, adversarii ai liberalilor.

ARGEȘ*Nr. 11 (437) noiembrie 2018*

Încep, acum în toiu sărbătorilor de iarnă cu o știre consemnată de distinsul Gheorghe GRIGURCU și anume o fostă secretară la o firmă de avocatură din New York care a murit la vârsta de 96 de ani care a lăsat prin testament o mare sumă de bani (dolari) și anume 9 milioane de dolari copiilor săraci din orașul ei natal. Lucrând la o firmă de avocatură a urmărit și investit în acțiunile cumpărate de șefii ei. Am consemnat acest lucru pentru a vedea ce înseamnă o faptă creștinească. La noi toți „îmbogățiții de război" toți ciorditorii, nu ar face un astfel de gest umanitar, ei se ocupă în primul rând de burdihanul lor, de amantele lor etc.

Istoricul literar N. Georgescu prin textul său publicat caută să ne lumineze pe noi sărmanii „cum l-am editat pe Eminescu", iar Leonid Dragomir ne prezintă metafizica de tinerețe a lui Mihai ȘORA.

Îmi merge la inimă serialul distinsei doamne Mariana Șenilă-Vasiliu intitulat Paradisul pierdut aflat sub semnul Centenarului. Acest serial este de fapt o istorie a mișcării naționale din Ardeal în cuvinte bine simțite este descrisă revoluția moșilor de la 1848 condusă de Avram Iancu. Revoluție făcută de tineri

conduși de învățații satelor românești, preoți învățători care nu au pregetat să se pună în fruntea legiunilor și cohortelor de moți ca să înfrângă trufia și setea de sânge a honvezilor unguri conduși de Emeric Hatvany și Farkas Kemency. A rămas în istoria locurilor – noi răgătenii nu prea știm istoria revoluției ardelenne – faptele popii Simion Balint din Roșia Montană, șef al unei trupe de lăncieri, care împreună cu adjunctul său Iosif Sterca-Suluțiu plecau la luptă înfruntând moartea intonând imnuri religioase și cântece patriotice. Sub semnul faptelor lui Horea, moșii lui Avram Iancu au reușit să zdrobească unități de elită ale armatei maghiare. Aici au luptat ca niște HURII și femeile din Fântânele venind în ajutorul bărbaților și fiilor lor, îmbărbătate de sunetele grave ale tulnicelor, care băgau groaza în dușmani.

Despre ipocrizia ungarilor vorbește un text care spune mult N. Bălcescu venind în Ardeal pentru tratative cu Kossuth, aceștia eșuând ungerii au căutat să-l ia prizonier. Bălcescu și-a găsit scăparea în tabăra lui Avram Iancu.

DUNĂREA DE JOS

Nr. 201, noiembrie 2018

Acest număr are ca temă Războiul din Marea Neagră.

De când „păstoresc” rubrica “Parada Revistelor”, nu am întâlnit o revistă de cultură ca Dunărea de jos care să prezinte o tematică privind Al doilea Război Mondial. Explicația, după părerea mea este simplă în acea parte de margine a țării, care a simțit puternic tăvălugul hoardelor bolșevice și mai ales o zonă împănată peste măsură cu basarabeni, era firesc ca acest lucru să se reflecte și în revuistica din zonă. Așa se face că revista de care ne ocupăm introduce în circuitul publicistic și științific chiar informații inedite despre acest război, eroii din această perioadă rămași în mare parte necunoscuți generațiilor tinere. Alt scop al Colegiului redacțional este de a ne prezenta și o parte din imensa și bogata bibliografie dedicată acestui eveniment tragic din istoria națională. Pentru aceasta, nu ne rămâne decât să-i felicităm pe cei de

la gurile Dunării.

Distinsul om de cultură Nicolae Bacalbașa descrie în textul său o operațiune militară a marinei românești din 1944 numită “ADLER” și anume evacuarea trupelor române încercuite în peninsula CRIMEEA, unde 60.000 de militari au fost aduși acasă în condiții bune.

Această operațiune de salvare are un corespondent în istoria celui de-al doilea război mondial și anume faimoasa operațiune „DINAMO” privind evacuarea trupelor engleze încercuite de litoralul de nord al FRANȚEI, evacuarea DUNQUERQUE-DOVER.

Din multitudinea de texte dedicate războiului ne reține atenția și cel semnat de Corneliu STOICA despre artistul plastic gălățean NICOLAE MANTU care în timpul MARELUI RĂZBOI (1916-1918) a fost desenator de front la ziarul „ROMÂNIA”.

RADU MOȚOC, evocă în textul său personalitatea și opera sculptorului FRIEDERICH STORCH (1872-1942), CEL CARE A REALIZAT la GALAȚI primul monument dedicat lui M.EMINESCU, care a fost inaugurat în anul 1911.

Consemnăm și un eveniment cultural de excepție și anume Festivalul Internațional al AFORISMULUI ediția a doua care a avut loc anul acesta la TECUCI.

Festivalul a avut loc sub egida Fundației PELIM sub deviza Educației fără frontiere creștin-europeană. Totodată au fost inaugurat bustul eroinei Ecaterina Cocuța Conachi-Vogaride. Ploieșteanul nostru profesorul Nicolae Petrescu-Redi a obținut Trofeul “Sapiens Piraboridava” Ex-Aequa. Consemnăm cu plăcere acest lucru.

CONȘTIINȚA

nr.158-159, noiembrie-decembrie 2018

Un eveniment astral ca Marea Unire de la 1918 nu putea să nu se regăsească în paginile acestei reviste subțirele și scumpă la preț.

Ca o constatare generală este la mare preț în zilele noastre să fii autor de cărți, să ai grade didactice

universitare și chiar militare dacă este posibil, dar mai ales să fii formator de opinie prin coordonarea unor reviste. Asta, așa ca să arate comunității ce valoare au unii în privința lacomilor slujitori ai bisericii, dintre care unii ținesc să ajungă PRINȚI ai acesteia.

România literară

Nr. 50, 25 noiembrie 2018

O mare parte din sumarul revistei este dedicat operei scriitorului și filozofului Horia-Roman Patapievici, căruia i se publică două eseuri despre paradisuri și o încheiere. Semnează texte despre opera acestuia scriitorii Sorin Lavric, Mircea Mihăieș, Angela Mitchievici, Vasile Spiridon și Răzvan Voncu.

Ștefan Cazimir în textul său se ocupă de relația lui N. Ceaușescu cu scriitorii, iar Bogdan Ghiu caută să descifreze mesajele secrete din glasul poezilor.

În textul său Liuba VALENTOVA ne prezintă aspecte ale relației profesorului ceh JAN URBAN JARNIK cu România.

Acest mare prieten al românilor (m.1848-m 1923) l-a cunoscut pe George Barițiu, iar în casa lui Titu Maiorescu i-a cunoscut pe V. Alecsandri, Al. Odobescu devenind membru corespondent al Academiei Române.

În anul 1885 publică împreună cu Andrei Bârseanu o colecție de cântece populare din Ardeal. În anul 1883 introduce cursuri de limba română la Universitatea din Praga și publică lucrarea “Gramatica limbii române și comentarii la texte românești clasice.”

A avut o relație apropiată cu scriitorul I. Slavici. Pentru răniții transilvăneni, în timpul Marelui Război internați în lazaretul de la STRAHOV condus de starețul ZAVORAL, JARNIK alcătuiește un manual de conversație româno-ceh-german. A călătorit de mai multe ori în România.

Astfel în 1911 participă la cea de-a 50-a aniversare a ASTREI la SIBIU și apoi la București unde ține conferințe la ATENEUL ROMÂN.

A fost distins cu Ordinul regal BENE MERENTI la Iași participă ca delegat din partea Universității

CAROLINE din PRAGA la aniversarea a 50 de ani de la înființarea Universității din Iași.

Ai mai venit în România și în anul 1919 când împreună cu fiul său HERTVIK ține o serie de conferințe la București, Iași, Cernăuți, Blaj, Sibiu, etc.

În anul 1919 savantul pune bazele societății Ceho-Română care în anul 1927 se transformă în Institutul Cehoslovac-Român.

VITRALII

Nr. 37/2018-2019

Acest interesant număr este dedicat cu multă căldură și patriotism evenimentului astral din istoria națională și anume CENTENARUL MARII UNIRI.

Sumarul revistei este nu numai variat dar și bine structurat. Asta dovedește că rezerviștii din bransa informațiilor erau, și sunt buni cunoscători ai istoriei neamului. Mulți dintre ei pe lângă faptul că au pregătire academică sunt și cadre universitare. Nu ne rămâne decât să felicităm colectivul de redacție coordonat cu înalt profesionalism de distinsul ploieștean col (r) Filip Teodorescu. Ca un amănunt care ne umple inima de bucurie, menționăm că se consemnează și apariția a două lucrări dedicate Centenarului Marii Uniri semnate de prof. univ. dr. Ioan Șt. Baicu și dr. C. Dobrescu.

LITERE

Nr.11-12 (224-225) noiembrie-decembrie 2018

Acest număr este bogat în texte în care autorii abordează subiecte în legătură cu Centenarul Marii Uniri. Astfel, Marin Iancu se ocupă de lirica de reîntregire a neamului, relevând lirica prozatorului Ion Drogoslav pseudonim al lui Ion V.Ivocuic (n 1875-1978). De la el ne-a rămas trei poezii închinată războiului de reîntegrare a neamului și înfăptuirii Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 și anume Cântec de biruință, Odă eroului necunoscut și Noua horă a Unirii.

Acest folclorist devenise cunoscut drept "cărturarul de la Fălticeni".

Cunoscutul istoric Ioan Adam se ocupă în amplul său text de opera și personalitatea scriitorului, omului politic și diplomat Duiliu Zamfirescu (1858-1922) iar Mihai STAN în textul său "Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război" comunică câteva repere biografice care îl surprind pe Camil Petrescu la Regimentul 22 infanterie întocmit de col. Ion NICOLIM unde apare înscris într-un "ordin de bătaie" numele sublocotenentului în rezervă Petrescu Camil.

Totodată sunt relevate și alte episoade târgoviștene din viața de militar a scriitorului. Magdalena Stoicescu abordează în textul său activitatea lui Simion MEHEDINȚI (1868-1962) ca ministru al școlilor în anul 1918 la rugămintea lui Alexandru Marghioman.

Carin BIANU ne prezintă în textul său pe Anton PANN ca promotor al românismului în muzică.

Miron MIHAI se ocupă în textul său de incorectitudinea politică la nivel internațional, modul cum religia marxistă a noii ordini mondiale preia ideea nazistă pe care le propagă în universitățile americane în legătură cu reformarea Uniunii Europene, adică globaliștii se grăbesc să preia controlul total în noua Uniune Europeană.

Hanoriu MOȚOC se ocupă în textul său de unele aspecte ale activității lui C.A.ROSETTI (1816-1885) fost aghiotant al domnului Alexandru Ghica (1842) fost șef al Poliției Pitești, fost tipograf, întemeietorul societății secrete "FRĂȚIA", journalist de excepție. Lui C.A.ROSETTI îi este atribuit dictonul: "Voiește și vei putea Luminozitate și vei fi."

VICTOR PETRESCU ne prezintă în textul său personalitățile care au făcut Unirea din 1918 sau mai bine zis bărbați ai marelui ideal și anume Vasile Goldiș, Al. Vaida-Voevod, Miron Cristea, social-democratul Iosif JUMANCA, etc.

Ultimul text pe care-l consemnăm este cel al lui Dumitru Coilu-COPILLIN despre Etapele de istorie spre Marea Unire.

Ne reține atenția faptul că poetul

PETOFI fost colonel în armata maghiară adjunct al generalului mercenar Iosif BEM nu-a căzut în luptă de la Albești lângă Sighișoara și aici ar fi căzut prizonier și deportat în SIBERIA.

Evenimentul istoric

Nr.11, 21 decembrie 2018-18
ianuarie 2019

De data aceasta ghiveciul călugăresc coordonat de sfertodoctul Dan Andronic fostul ginere al lui Horia Alexandrescu este mai bun. Apropo vă mai aduceți aminte cine este Horia Alexandrescu și mai ales ce a făcut la Revoluție în direct la TV. La pălmuit pe Nicu Ceaușescu. Oare pentru „isprava” asta o fi primit certificat de revoluționar? Acestea fiind spuse, să revenim la oile noastre. Ne sare în ochi și ne umple inima de bucurie textul prin care ni se arată că marele istoric Lucian BOIA are și el un secret a colaborat nu cu SECURITATEA ci cu Direcția de informații Externe. Bineînțeles că prolificul istoric de cărți subțirele abonat la banii Editurii HUMANITAS fosta Editură Politică privatizată în mod ciudat, va NEGA. Să fie sănătos. Una peste alta, ceea ce a făcut istoricul L. BOIA este o faptă patriotică ceea ce dovedește că și iubește neamul și binemenită de la PATRIE.

ROMÂNIA LITERARĂ

Nr. 52, 7 decembrie 2018

Răzvan Voncu face cronică ediției privind publicistica lui C.STERE din perioada ocupației germane 1917-1918 realizată de VICTOR DURNEA. Ar fi interesant să se studieze și documentele din arhivele rusești despre poziția acestuiameleon. Cine știe ce surprize am avea. Pe mulți acest basarabean ipocrit care a trecut de la un partid la altul nu ia convins că este sincer. Nu întâmplător, I.C. Brătianu îl ținea la distanță din punct de vedere politic.

George Ardeleanu se ocupă în textul său de relațiile filozofului N.STEINHARDT și Marie-France și E.IONESCO pe baza studierii dosarului de Urmărire Informativă a lui N. Steinhardt.

Suplimentul revistei dedicat

Centenarului Marii Uniri ne relevă ceea ce scria presa din anul 1918 despre Marea Unire, modul cum s-a desfășurat acțiunile, programul zilei de 1 decembrie 1918 de la Alba Iulia. Nu putem trece peste textul lui Radu TUDORANCEA care arată cum a pregătit Consiliul Dirigent al Transilvaniei și celelalte ținuturi românești din Ungaria procesul de integrare. Foarte interesant este și textul lui Cristian VASILE despre apărarea contrainformativă a Marii Uniri în perioada 1919-1920.

Deasemenea Robert-Gabriel CIOBANU se ocupă în textul său de centenarele vecinilor României și anume Austria, Ungaria, Polonia, Cehia, Estonia, Lituania, Slovacia.

Eugen STANCIU relatează zborul locotenentului Vasile Niculescu secondat de căpitanul Victor PRECUP care la 23 noiembrie 1918 decolează de la Bacău pentru a aduce din partea guvernului Român Consiliului Național Român Central din Transilvania, documentele necesare pentru convocarea Marii Adunări Naționale de la Alba-Iulia.

Vasile SPIRIDON se ocupă de isprăvile poetului GUILLAUME APOLLIHAIRE mort de febră spaniolă la 9 noiembrie 1918. Suspect fiind de furtul tabloului GIOCONDEI de la LUVRU se înscrie voluntar și participă la război, luptând în Champagne.

Constantin CUBLEȘAN abordează în textul său personalitatea lui MARTIN OPITZ (născut în 1597) autorul poemului Zlotna sau liniștea firii scris în 1622, care este dedicat valahilor transilvăneni din care răzbate dragostea sinceră ce i-a inspirat-o un popor pe care l-a descoperit în Ardeal.

MARTIN OPTIZ este adus în 1622 de către principele GABRIEL BETHLEN la colegiul reformat din Alba IULIA în calitate de profesor de filozofie și estetică.

Dunărea de Jos

nr. 202 decembrie 2018

Acest număr este dedicat legăturii dintre matematică și literatură.

Academicianul Solomon Marcus se ocupă în textul său de legătura

culturii științifice și cea umanistă în istoria națională. Un loc important în expunerea sa îl ocupă Școala latină de la Cotnari înființată de domnul moldovean Despot Vodă în secolul al XVI-lea și de academiile domnești înființate în 1640 la Iași și 1679 la București.

Aflăm că poetul Costache Canachi format la Academia Domnească de la Iași, a fost unul dintre primii noștri ingineri hotarnici. Diploma de inginer și arhitect o obținuse la LEMBERG.

Dimitrie Asachi fiul lui Gh. Asachi care a studiat ingineria la BERLIN este autorul primului tratat românesc de topografie. Alt matematician care are merite în plan literar este Ion Ghica, care a fost unul dintre primii români cunoscători ai calculului diferențial și integral.

Un text se ocupă de relația lui Rene GUENON matematician francez, francmason cu trei gânditori români: Vasile Lovinescu, Marc-Mihail Avramescu și Mihai Vâlsan.

Un alt matematician care s-a ilustrat pe tărâmul literar este și Varujan Vosganian.

Nu putem omite relația pe care cunoscutul dizident sovietic Aleksandr SOLJENIȚIN matematician ca formație cu literatura.

ARGEȘ

Nr. 12 (438) decembrie 2018

Ne reține atenția Comunicatul Uniunii Scriitorilor Români despre degradarea limbii române în spațiul public.

Acest comunicat este mai mult decât bine venit, mai ales acum când se constată degradarea nu mai a limbii cât și a culturii naționale.

Un rol important în această stare de lucruri îl joacă-după părerea noastră - faptul că învățământul nu mai promovează spiritul meritocrației, faptul că televiziunile nu promovează emisiuni culturale și angajează persoane mediocre care nu cultivă valorile care să ofere repere morale.

Distinsul om de cultură și fost ofițer de informații AUREL V.DAVID publică în revista note și comentarii sociologice la romanul Marii Uniri

semnat de Mihail Diaconescu.

Ion Popescu - SIREȚEANU ne anunță în textul său că profesorul argeșean ION NANIA (1934-2009) a realizat o lucrare despre vânat și vânătoare în România care așteaptă să fie publicată.

Distinsa MARIANA ȘENILĂ-VASILIU continuă să publice continuarea serialului "Paradisul pierdut" din care aflăm lucruri noi despre „Crăișorul Munților”, așa zisa nebunie a lui Iancu. Acest lucru a dat apă la moară istoricilor maghiari să afirme că Revoluția ardeleană de la 1848 ar fi fost actul unui potențial bolnav psihic.

Autoarea ne explică că românii transilvăneni n-au pornit nici o răscoală, revoltă și nici revoluția de la 1848 înainte de a se fi adresat în scris cu plângeri și revendicări fie curții de la PESTA, chiar direct împăratului. La nici una din aceste plângeri nu s-a primit nici un răspuns. Această atitudine arogantă a autorităților l-a convins pe Iancu că doar prin luptă deschisă cu legea pe masă românii își pot câștiga drepturile lor.

Autoarea afirmă că marea scăpare a revoluționarilor români de la 1848 în frunte cu Avram Iancu a fost că a omis să ceară autonomia Transilvaniei. Problema AUTONOMIEI, va fi pusă abia în 1868 cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la Marea Adunare de la BLAJ când s-a adoptat "PRONUNCIAMENTUL". Din acest text al autoarei aflăm și date despre viața personală a lui KALCHER care a fost medicul armatei moșilor și un prieten apropiat al lui IANCU. Acesta a avut o scurtă idilă cu soția medicului din care s-ar fi născut un fiu botezat SIEGFRIED, care semăna leit cu Avram Iancu și căruia câmpănarilor i-au stălcit numele în ȚIFRI și așa i-a rămas numele. În perioada dominației maghiare locuitorii din CÂMPENI n-au putut să-i ridice lui Avram Iancu un monument. Abia în 1926 s-a realizat monumentul de către sculptorul Dimitriu-BÂRLAD el însuși erou din primul război mondial și bunicul matern al îndrăgitei MARGARETA PÂSLARU.

Monumentul a fost inaugurat în 1930.

IANUARIE

- **Ianuarie-iulie** – La Câmpina, apare revista de avangardă „Urmuz” (1928)
- **Ianuarie-iunie** – Apare revista „Dacia literară” (Iași, 1840)
- **Ianuarie-februarie** – S-au desfășurat luptele greviste ale muncitorilor ceferiști și petroliști (1933)
- **Ianuarie** - 145 de ani de când Puterile garante recunosc oficial și folosesc curent termenul de „România” în relație cu statul român ; fac excepție Marea Britanie și Imperiul Otoman (1870)
- **Ianuarie** – 140 de ani de la apariția revistei lunare ploieștene „Repertoriul legilor” (1879-1881, 1897)
- **Ianuarie** – La Vălenii de Munte, apare prima serie a revistei „Drum drept” (1913-1914)
- **Ianuarie** – 85 de ani de la apariția publicației "Revista Fundațiilor Regale" (București, 1934- 1947)
- **Ianuarie** – A avut loc prima gală a Premiilor Emmy pentru producții TV desfășurată la Los Angeles (SUA) (1949)
- **01.01.** – 535 de ani de la nașterea reformatorului religios protestant Huldrych Zwingli (1484-1531)
- **01.01.** – Anglia se unește cu Scoția sub numele de Marea Britanie (1707)
- **01.01.** – 210 de ani de la nașterea mitropolitului Andrei Șaguna (1809-1873)
- **01.01.** – Se naște sculptorul Dimitrie Paciurea (1873-1932)
- **01.01.** – Se publică în „Convorbiri literare” farsa „Conul Leonida față cu reacțiune” de I. L. Caragiale (1880)
- **01.01.** – 100 de ani de la nașterea scriitorului Jerome David Salinger (1919)
- **01.01.** – 140 de ani de la nașterea scriitorului Edward Morgan Forster (1879-1970)
- **01.01.** – Se naște poetul și traducătorul Teodor Păcă (1928, Ploiești - 1978)
- **01.01.** – 80 de ani de la nașterea poetului Emil Brumaru (1939)
- **01.01.** – 75 de ani de la nașterea poetului, ing. Anghel Roman Petrache (1944, com. Cioranii de Sus, Ph.)
- **01.01.** – 125 de ani de la apariția revistei „Vatra” (1894-1896; continuă să apară în serie nouă)
- **01.01.** – 65 de ani de la nașterea criticului literar Mircea Mihăieș (1954)
- **01.01.** – România devine membră a Uniunii Europene (2007)
- **02.01.** – 115 ani de la nașterea poetului Constantin Constantin-Stelian (1904, Câmpina -1946)
- **02.01.** – 80 de ani de la nașterea muzeografei Elena Maria Aftene (1939, Ploiești - 1998, Ploiești)
- **02.01.** – Se naște publicistul și prozatorul ploieștean Florin Oprea Sălceanu (1946)
- **02.01.** – Se naște poetul Aron Cotruș (1891-1961)
- **03.01.** – La Copenhaga apare, în urmă cu 1270 de ani, cel mai vechi ziar din lume, „Berlingska Tidende” (749 d.Ch.)
- **03.01.** – 75 de ani de la nașterea sociologului și omului de cultură Nicolae Dumitrescu (1944, activitate în Ploiești)
- **03.01.** – 65 de ani de la moartea poetei Elena Farago (1878-1954)
- **03.01.** – 90 de ani de la nașterea regizorului de film Sergio Leone (1929) și 30 de ani de la moartea sa (30.04.1989)
- **04.01.** – În ziarul britanic „Bells Life” a apărut prima rubric de șah din lume (1835)
- **04.01.** – 170 de ani de când se naște chimistul Petru Poni (1841-1925)
- **04.01.** – Se naște generalul Teodor Tăutu (1868- 1937)
- **04.01.** – Se înființează Asociația Învățătorilor din Județul Prahova (1920)
- **04.01.** – Se naște scriitoarea Nora Iuga (1931)
- **04.01.** – Se naște filologul Sextil Pușcariu (1877-1948)
- **05/12.01.** – 150 de ani de la moartea compozitorului Al.S.Dargomârski (1813-1869)
- **05.01.** – 130 de ani de la nașterea compozitorului Ioan D.Chirescu (1889-1980)
- **05.01.** – 110 ani de la apariția periodicului școlar „Curierul liceului” (Ploiești, 1909 – a continuat în mai multe serii)
- **05.01.** – Se naște scriitorul Umberto Eco (1932)
- **05.01.** – Se naște istoricul religiilor Ioan Petru Culianu (1950-1991)
- **05.01.** – Se naște jurnalistul Florin Severus Frățilă (1968, Câmpina)
- **06.01.** – Se naște scriitorul Ion Heliade Rădulescu (1802-1872)
- **06.01.** – Se naște pictorul Gustave Doré (1832-1883)
- **06.01.** – 170 de ani de la nașterea poetului Hristo Botev (1849-1876)
- **06.01.** – Are loc prima demonstrație a sistemului de telefonie a lui Samuel Morse (1838)
- **06.01.** – 70 de ani de la nașterea caricaturistului ing. Cristian Mihăilescu (Ploiești, 1949)
- **07.01.** – 120 ani de la nașterea compozitorului Francis Poulenc (1899-1963)
- **07.01.** – Se naște poetul Mihai Lupașcu (1906-1998, Câmpina)
- **08.01.** – 695 de ani de la moartea exploratorului Marco Polo (1254?-1324)
- **08.01.** – 195 de ani de la nașterea scriitorului Wilkie Collins (1824) și 130 de ani de la moartea sa (23.09.1889)
- **08.01.** – Se naște omul politic Iuliu Maniu (1870-1953)

- **09.01.** – 485 de ani de la moartea istoricului Aventinus (Johannes Turmair), considerat și "Herodot al Germaniei" (1477-1534)
- **09.01.** – La Londra, are loc prima reprezentatie modernă de circ (1768)
- **09.01.-29.10.** – 175 de ani de la apariția revistei „Propășirea” (Iași, 1844)
- **09.01.** – 150 de ani de la nașterea filologului Constantin Șăineanu (1869, Ploiești – 1947)
- **09/22.01.** – 115 ani de la nașterea coregrafului George Balanchine (1904-1983)
- **09.01.** – S-a inaugurat Teatrul de Operă și Balet din București (azi, Opera Română) (1954)
- **09.01.** – S-a născut prof. univ. dr. în politologie Cristian Pârvulescu (1965)
- **10.01.** – Se desfășoară bătălia de la Podul Înalt, în care oastea lui Ștefan cel Mare o învinge pe cea condusă de Soleiman Pașa (1475)
- **10.01.** – Se naște umanistul Nicolaus Olahus (1493-1568)
- **10.01.** – 220 ani de la nașterea iluministului Petrache Poenaru (1799-1875)
- **10.01.** – 80 de ani de la moartea sopranei Hariclea Darclée (1860-1939)
- **10.01.** – Se naște matematicianul Grigore C. Moisil (1906-1973)
- **10.01.** – S-a înființat Liga Națiunilor (Societatea Națiunilor) (Genova, 1920)
- **10.01.** – Se inaugurează Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova (1955)
- **11.01.** – S-a născut poetul Leonid Dimov (1926)
- **12.01.** – 190 de ani de la moartea scriitorului Friedrich von Schlegel (1772-1829)
- **12.01.** – Se naște scriitorul Jack London (1876-1916)
- **13.01.** – Se naște dr. în medicină Gheorghe Meghea (1922), cu activitate la Azuga
- **13.01.** – 195 de ani de la nașterea avocatului și politicianul Constantin T. Grigorescu (1824, Ploiești - 1903, Ploiești)
- **14.01.** – 110 ani de la nașterea regizorului Joseph Losey (1909) și 35 de ani de la moartea sa (22.06.1984)
- **14.01.** – Se naște dr. în istorie Mihail E.I. Ionescu (n. 1948, Ploiești)
- **14.01.** – Se naște poetul Gore Maior (Ilie Grigore) (1976, com. Ciorani, Ph.)
- **15.01.** – Ziua Culturii Române
- **15.01.** – **Se naște scriitorul Mihai Eminescu (1850)**
- **15.01.** – Se naște dramaturgul Molière (J.B. Poquelin) (1622-1673)
- **15.01.** – Se naște pianista Sofia Boboianu (Ploiești, 1858- m.?)
- **15.01.** – 140 de ani de la nașterea militantului socialist Ștefan Gheorghiu (1879, Ploiești) și 105 de ani de la moartea sa (19.03.1914)
- **15.01.** – 90 de ani de la nașterea pastorului Martin Luther King (1929-1968)
- **15.01.** – Se naște poeta și psiholog-logopeda Diana Maria Petroșanu (1972, Ploiești)
- **15.01.** – A luat naștere proiectul online colaborativ Wikipedia (2001)
- **16.01.** – 270 de ani de la nașterea poetului Vittorio Alfieri (1749-1803)
- **16.01.** – 125 ani de la nașterea eroinei naționale Ecaterina Teodoroiu (1894) și 100 de ani de la moartea sa (22/23.08.1919)
- **17.01.** – Se naște compozitorul Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
- **17.01.** – 160 de ani de la nașterea arhitectului Ion Socolescu (Ploiești, 1859)
- **17.01.** – Se naște ziarista prof. Constanța Munteanu (1950, Ploiești)
- **18.01.** – 330 de ani de la nașterea scriitorului Charles-Louis Montesquieu de Secondat (1689-1755)
- **18.01.** – Se naște scriitorul Ioan Slavici (1848-1925)
- **18.01.** – 80 de ani de la nașterea ziaristului Ion Voicu (1939)
- **18.01.** – Se naște actrița Carmen Tănase (1961, Ploiești)
- **19.01.** – 210 de ani de la nașterea scriitorului Edgar Allan Poe (1809) și 165 de ani de la moartea sa (07.10.1849)
- **19.01.** – 180 de ani de la nașterea pictorului Paul Cézanne (1839-1906)
- **19.01.** – 100 de ani de la moartea poetului Vasile Podeanu (1873, com. Podenii Noi, Ph. – 1919)
- **19.01.** – Se naște actorul Ion Angelescu-Moreni (1923-1982), care a jucat pe scena teatrului ploieștean
- **19.01.** – Se naște dr. în muzicologie și publicista Sanda Valentina Hârlav-Maistorovici (1955)
- **20.01.** – Se naște pictorul Ștefan Popescu (1872-1948)
- **20.01.** – Apare revista „Literatorul” (București, 1880-1919, în mai multe serii)
- **20.01.** – 75 de ani de la nașterea publicistului Victor-Ștefan Adam (1944, Ploiești)
- **20.01.** – S-a născut scriitorul Petru Cimpoieșu (1952)
- **21.01.** – Se naște scriitorul Constantin I. A. Nottara (1872, com. Ariceștii Rahtivani, PH- m.?)
- **21.01.** – 140 de ani de la nașterea filologului Charles Drouhet (1879-1940)
- **21.01./ 03.02.** – Se naște omul politic Gheorghe I. Brătianu (1898-1953)
- **21.01.** – 95 de ani de la moartea omului politic Vladimir Ilici Lenin (1870-1924)
- **21.01.** – Se naște tenorul Plácido Domingo (1941)
- **22.01.** – Se naște filosoful și scriitorul Francis Bacon (1561-1626)
- **22.01.** – 290 de ani de la nașterea scriitorului și filozofului

Gotthold E. Lessing (1729-1781)

- **22.01.** - Se naște compozitorului Gheorghe Brătianu (1847, Mizil - 1905, București)
- **22.01.** - 170 de ani de la nașterea scriitorului August Strindberg (1849-1912)
- **22.01.** - Se naște poetul Mihai Negulescu (1936, com. Fântânele, Ph.)
- **22.01.** - Se înființează Institutul de Geriatrie București, la cererea Anei Aslan (1952)
- **22.01.** - Se naște scriitoarea, economist Livia Dimulescu (1964, Urlați)
- **22-24.01/03-05.02.** - S-a format primul guvern unitar al României și s-a deschis primul parlament al țării (1862)
- **23.01.** - 470 de ani de la moartea teologului și tipografului Ioan Honterus (1498-1549)
- **23.01.** - Se naște scriitorul Stendhal (Henri Beyle) (1783-1842)
- **23.01.** - Începe mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu (1821)
- **23.01.** - Se naște pictorul Edouard Manet (1832-1883)
- **23.01.** - Se naște scriitorul Mircea Horia Simionescu (1928-2011)
- **23.01.** - Se naște colonel (r) și istoricul militar Constantin I. Chiper (n. 1936) activitate în Ploiești
- **23.01.** - Se naște prozatoarea Elisabeth Păunescu (n. 1937, Ploiești)
- **23.01.** - Se naște poeta Ileana Mălăncioiu (1940)
- **23.01.** - 75 de ani de la moartea pictorului Eduard Munch (1863-1944)

24.01. - Ziua Unirii Principatelor Române (1859)

- **24.01.** - 180 de ani de la nașterea generalului Grigore Cantilli (1839, com. Valea Călugărească-1906)
- **24.01.** - 130 de ani de la nașterea scriitorului Victor

Eftimiu (1889-1972)

- **24.01.** - Se naște compozitorul și dirijorul George C. Petrescu (1907, Ploiești - 1985, Ploiești)
- **24.01.** - 110 de ani de la moartea economistului și omului politic Petre S. Aurelian (1833-1909)
- **24.01.** - S-a născut clarinetistul și compozitorul ploieștean Zefir-Georgian Brezeanu (1976)
- **25.01.** - 260 de ani de la nașterea poetului Robert Burns (1759-1796)
- **25.01.** - 145 de ani de la nașterea scriitorului Somerset W. Maugham (1874-1965)
- **25.01.** - Se naște scriitoarea Virginia Woolf (1882-1941)
- **25.01.** - 95 de ani de când se desfășoară primele Jocuri Olimpice de iarnă (1924, Chamonix-Franța)
- **25.01.** - 90 de ani de la înființarea Societății culturale "Ateneul Popular Paradis" din Ploiești (1929)
- **26.01.** - 215 de ani de la nașterea scriitorului Eugène Sue (1804-1857)
- **26.01.** - 195 de ani de la moartea pictorului Théodore Géricault (1791-1824)
- **26.01.** - 105 de ani de la nașterea dr. docent în științe tehnice, prof. univ. Dumitru Rașev (1914-2007) Cadru didactic la UPG Ploiești
- **26.01.** - S-a născut omul politic Nicolae Ceaușescu (1918-1999)
- **26.01.** - Se naște criticul literar Nicolae Balotă (1925-2014)
- **26.01.** - 90 de ani de la nașterea poetei Virginia Breslașu (1929, com. Sângeru, Ph. - 2007)
- **26.01.** - Se naște profesoara de istorie și publicista Emilia Virginia Luchian (n. 1951) Activitate în Ploiești
- **27.01./08.02.** - 180 de ani de la nașterea chimistului D.I. Mendeleev (1834-1907)
- **27.01.** - Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului (declarată de ONU). A fost eliberat lagărul de

concentrare nazist de la Auschwitz (1945)

- **27.01.** - 205 de ani de la moartea filosofului Johann Gottlieb Fichte (1762-1814)
- **27.01.** - Se naște generalul, omul politic și scriitorul Alexandru Candiano-Popescu (1841-1901)
- **27.01.** - 100 de ani de la moartea poetului Ady Endre (1877-1919)
- **27.01.** - Se naște pianistul Artur Rubinstein (1887-1982)
- **27.01.** - S-a născut actorul Florin Piersic (1936)
- **27.01.** - Se naște pictorița și sculptorița Rodica Tănăsescu Vanni (n. 1942, sat Mehedința, Ph.)
- **28.01.** - 80 de ani de la moartea poetului William Butler Yeats (1865-1939)
- **28.01.** - S-a născut profesorul Ioan I. Romanescu (1840-1899?)
- **28.01.** - Se naște pictorul Camil Ressu (1880-1962)
- **28.01.** - Se naște scriitoarea franceză de origine română Martha Bibescu (1890-1973)
- **29.01.** - 145 de ani de la moartea istoricului Eudoxiu Hurmuzaki (1812-1874)
- **29.01.** - Se naște scriitorul Vicente Blasco Ibañez (1867-1928)
- **29.01./10.02.** - 129 de ani de la nașterea scriitorului Boris Pasternak (1890) și 54 de ani de la moartea sa (30.05.1965)
- **29.01.** - Se naște compozitorul Marțian Negrea (1893-1973)
- **29.01.** - Se naște scriitorul Matei Vișniec (1956)
- **30.01.** - Se naște scriitorul Ion Luca Caragiale (1852 - 1912) sau pe 1.02. (conform criticului și istoricului literar Ieronim Tătaru)
- **30.01.** - Se naște pictorul Ioan N. Comănescu (1891, Ploiești - 1848)
- **31.01.** - Se naște compozitorul Franz Schubert (1797-1828)

ÎN CĂUTAREA ADEVĂRULUI

(Un om de bine!)

continuare din pag. 22

Socrate, Protagoras din Abdera, Solon, Bias din Priene ș.a), până în contemporaneitate (Jean Paul Sartre, Oscar Wilde, Gustave Flaubert, George Sand, Dostoievski etc.), zicerile marilor artiști (Michelangelo, Salvador Dali, John Lenonn, Jean Gabin, Frank Sinatra), opiniile marilor scriitori străini (Victor Hugo, Rainer Maria Rilke, Serghei Esenin, Eugene O'Neill) și români (Mihai Eminescu, Alexandru Macedonski, Eugen Ionescu, Emil Cioran, Nichita Stănescu), reflecțiile oamenilor politici (Th. Jefferson, Harry Truman, John Adams, G. Clemenceau). Nu sunt trecute cu vederea personalitățile culturale locale (Corneliu Șerban, Nicolae Stanciu, George Moroșanu, Adrian Voica) din a căror operă și activitate, autorul a cules și citat.

Tema este tratată integral, cu introducere, definirea termenilor, argumentarea tezelor susținute, precum metempsihoza, reîncarnarea, efemeritatea vieții etc. și formularea concluziei „că moartea este un dat natural, o despărțire temporară de trupul fizic... iar șansa de a fi din nou printre cei vii este mai mult decât probabilă”.

Armonia, proporționalitatea este realizată prin împărțirea judicioasă a textului: șapte pagini prefața și postfața, iar marea majoritate alocată tratării temei. Armonia se referă și la construcția propozițiilor și frazelor, a căror structură trebuie să fie limpede și eufonică. Măsura versurilor epigramelor este melodioasă și are un efect pozitiv în receptarea mesajului. Interesantă ni s-a părut citarea, aproape în întregime, a unui excepțional articol semnat de Marian Nazat, cules din ziarul *Jurnalul Național*-2008, intitulat, sugestiv: „Azi a murit un om!”.

Luminozitatea se referă la claritatea scriiturii. Constantin Tudorache nu cultivă ambiguitatea, ermetismul, destructurarea textului. De altfel, epigrama și aforismul de calitate resping asemenea procedee. Dintre multele ziceri, epigrame, catrene și epitafori, toate alese cu grijă și meticulozitate, autorul se autocitează cu un *Epigraf final*, care merită reținut: *Mor cu convingerea că las lumea mai bună decât am găsit-o și cu speranța că o voi regăsi mai bună decât am lăsat-o.*

În ansamblu, parafrazându-l pe Ienăchiță Văcărescu, ne exprimăm convingerea că, prin temă și meșteșugul redactării, cartea va învinge „fireasca înlenevire spre citanie” a celor mai mulți dintre locuitorii Țării Românești.

CUPRINS

Editorial, <i>Gelu Nicolae Ionescu</i>	- cop.2
Eu și Vladimir Găitan, <i>Alex Ștefănescu</i>	- p. 1
Mihail Sadoveanu - File însângerate, <i>Ion Bălu</i>	- p. 3
O precizare necesară, <i>Constantin Dobrescu</i>	- p. 5
Domnitorul Al. I. Cuza și unirea Principatelor Române. 160 de ani de la marele eveniment, <i>Ion Ștefan Baicu</i>	- p. 6
Să nu uităm odiseea Transilvaniei! și Istoricul tratat de pace din 1920 de la Traianon!, <i>Ion Ștefan Baicu</i>	- p. 8
Gheorghe Costaforu - Primul rector al învățământului nostru superior (III), <i>Cătălin Dobrescu</i>	- p. 9
Galeria marilor epigramaști: Corneliu Costăchescu-Ale, <i>C. Tudorache</i>	- p. 10
Răsfoiri și comentarii, <i>Constantin Tudorache</i>	- p. 12
Gândirea politică în apoca antică, <i>Ion Ștefan Baicu</i>	- p. 14
Legenda - segment semnificativ al literaturii populare (VII), <i>Adriana Nicolaeta Zamfir</i>	- p. 16
Corespondența poetului Grigore Arbore cu Basarab Nicolescu, <i>Train D. Lazăr</i>	- p. 17
Ioan Tanoviceanu întemeietorul științei penale românești, <i>Constantin Dobrescu</i>	- p. 19
Restituiri: Premiul „Inginer Mihail Manoilescu”, <i>Constantin Dobrescu</i>	- p. 20
Vasile Boerescu, între politică și drept, <i>Cătălin Dobrescu</i>	- p. 21
În căutarea adevărului (Un om de bine!), <i>Traian D. Lazăr</i>	- p. 22
In memoriam Emil Brumaru	- p. 23
Țăranul român văzut de publicistul francez Leo Claretie, <i>Constantin Dobrescu</i>	- p. 24
Din pana egretei, <i>Menuț Maximilian</i>	- p. 25
Din pana egretei, <i>Dorel Cosma</i>	- p. 26
La Băile Felix, turistul se poate simți ca un Rege la President!, <i>Daniel Miha</i>	- p. 27
Primul pilot ploieștean - Alexander Henri Schwartz, <i>Alexandru Marin</i>	- p. 28
Parada revistelor, <i>Constantin Dobrescu</i>	- p. 29
Evenimente culturale, <i>Marian Chirulescu</i>	- p. 33

de Ștefania Popișteanu

În luna decembrie și ianuarie, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a desfășurat următoarele activități culturale:

● **16 și 17 decembrie 2018**, cea de-a XIII-a ediție a Festivalului „**E vremea colindelor**”. Evenimentul s-a desfășurat la Casa de Cultură a Sindicatelor din Ploiești, începând cu ora **17.00**. În cadrul spectacolului, care a adus în sufletele ploieștenilor un strop din spiritul sărbătorilor de iarnă, au urcat pe scenă următoarele ansambluri și formații folclorice:

- Ansamblul Folcloric „PRAHOVA” al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești – Coregrafie: Vasile Enache, Conducere muzicală: Nicolae Vicol;

- Ansamblul Folcloric „MĂRGINIMEA” din Sibiu, al Asociației „Ghiocelul”, coregraf prof. Vasile Stoia;

- Ansamblul Folcloric „FLORI DIN MARAMUREȘ” al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Maramureș, coregraf prof. Grigore Simionca;

- Ansamblul Folcloric „Colindătorii - MĂGURA CERNEȘTI”, Maramureș;

- Ansamblul de dansuri populare „MUGURAȘII POIENARILOR” al Căminului Cultural din Poienarii Burchii, coregraf Eduard Horobeanu;

- Grupul de datini și obiceiuri „BISTRIȚA AURIE”, Ciocănești, jud. Suceava, coregraf Petru Lupescu;

- Ansamblul de datini și obiceiuri „ROUA”, Cloșani, al Școlii Populare de

Artă Târgu-Jiu, jud. Gorj, coregraf Carmen Sarcină;

- Corala „PAUL CONSTANTINESCU” Ploiești, a Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, dirijor Cristian Boldorea.

Prima seară s-a încheiat cu un recital susținut de îndrăgitele interprete **Irina Loghin și Sava Negrean Brudașcu**, iar la finalul celei de-a doua seri au urcat pe scenă binecunoscuții artiști **Maria Dragomiroiu și Constantin Enceanu**.

● **15 decembrie 2018**, Festivalul-Concurs Național de Interpretare a Muzicii Populare Românești „*Cunună de Cântec Românesc*”, ediția a V-a și Festivalul-Concurs Național de Folclor pentru *Tinerii Instrumentiști*, ediția I. Evenimentul a avut loc în sala de concerte „Ion Baciuc” a Filarmonicii „Paul Constantinescu” din Ploiești.

Festivalul-concurs a fost urmat de un moment artistic, susținut de Ansamblul Folcloric „Prahova” al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești –Coregrafie Vasile Enache, Conducere muzicală Nicolae Vicol, un recital al domnișoarei Cristina Chichiriță, câștigătoarea ediției anterioare a Concursului Național de Interpretare a Muzicii Populare Românești *Cunună de Cântec Românesc*.

Seara s-a încheiat cu Gala Laureatilor.

Spectacolul a fost acompaniat de Orchestra Populară „Flacăra Prahovei” a Filarmonicii *Paul Constantinescu* din Ploiești, dirijor Marian Dovâncă.

● **15 ianuarie 2019**, Ziua Culturii Naționale Române și a omagierii marelui poet Mihai Eminescu, un eveniment cultural-artistic, care a avut loc la **Muzeul Județean de Artă „Ion Ionescu-Quintus”**.

Programul evenimentului a cuprins mai multe momente, după cum urmează:

- cea de-a VII-a ediție a Concursului interjudețean de recitări pentru tineri actori amatori „Ca un luceafăr am trecut prin lume”.

Juriul concursului a fost format din: CREȚU DARIE BOGDANA, conf. univ. dr., UNATC „I.L. Caragiale”, președinte juriu; ROMINA SEHLANEC, actor, UNATC *I.L. Caragiale*; CREȚU CRISTIAN, actor, Teatrul Național „I. L. Caragiale”, a acordat următoarele premii:

● Premiul I – Matei Daria, Școala Gimnazială, Comuna Olari;

● Premiul II – Haneș Catinca, Școala Gimnazială „Rareș Vodă” Ploiești;

● Premiul III – Ionescu Radu-Andrei, Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Ploiești;

● Mențiune I – Zett Ana, C.N. „Mihai Viteazul” Ploiești;

● Mențiune II – Vasile Ștefania Elena, C.N. “Nicolae Iorga” Vălenii de Munte;

● Mențiune III – Piroiu Bianca, Colegiul Economic “Virgil Madgearu” Ploiești;

● Mențiune IV – Nițoiu Andreea Gabriela, Școala Gimnazială “Elena Doamna” Ploiești;

● Mențiune V – Golășneanu Eva și Alecse Edi.

- Lansarea cărților: „Galeria Marilor Epigramiști - Ion Ionescu-Quintus”, autor Constantin Tudorache, „Ploieștii la 1918”, autor Marian Chirulescu, „Traian Eremia Grigorescu - Însemnări din Războiul Întregirii”, autor Traian D. Lazăr, „Istoricul monarhiei constituționale și ereditare din România 1866-1947”, autori Carmen Băjenaru și Constantin Dobrescu, „Personalități ploieștene în grafica mondială”, autor

Nicolae Ioniță, „Un veac de... lumini și umbre”, autor Marian Avramescu; - recital muzical Cristina Trandafir, cu acompaniament la pian;

- expoziție de fotografie „Instantanee românești contemporane”, a domnișoarei Alexandra Băltărețu; - microrecital de romanețe, pe versurile lui Mihai Eminescu, interpretate de Nicolae Vicol; - lansarea filmului *Șapte poeme de marmură*, regizor Cătălin Apostol, film documentar despre Tabăra Națională de Sculptură Monumentală România 100, Ploiești 2018.

ZIUA CULTURII NAȚIONALE PLOIEȘTI, 2019

de Elena Trifan

Marți, 15 ianuarie 2019, Ziua Culturii Naționale a fost sărbătorită la Ploiești și în județul Prahova printr-o serie de manifestări cultural-artistice.

Astfel, Primăria Municipiului Ploiești, în parteneriat cu Consiliul Județean Prahova și Biblioteca Județeană „Nicolae Iorga” a organizat în Sala Marea Unire a Palatului Culturii din Ploiești conferința cu tema „Eminescu și credința” susținută de prof. univ. dr. Elis Râpeanu. Invitat special a fost insp. șc. gen. Nicolae Angelescu. Activitatea a fost moderată de Mihaela Radu, directorul Bibliotecii Județene „Nicolae Iorga”.

În alocuțiunile rostite atât dr. Mihaela Radu, cât și insp. șc. gen. Nicolae Angelescu au menționat faptul că înființarea Zilei Culturii Naționale a fost propusă cu 10 ani în urmă de Academia Română și consfințită prin Legea Nr. 238/2010.

Prof. univ. dr. Elis Râpeanu într-o conferință bine documentată, riguroasă și accesibilă a prezentat câteva apariții editoriale recente: cartea proprie „Compendiu de gramatică a limbii române pentru străini” și revista „Certitudini” editată de UZPR, în care a publicat și poezia proprie „Lucașfărul”.

În ceea ce privește personalitatea lui Mihai Eminescu a insistat asupra cauzelor morții și ale religiozității acestuia. A evidențiat rolul unor autori precum: Mihai Ciompec, Valeriu Lupu, Gheorghe Sărac, Tudor Nedelcea în lămurirea cauzelor îmbolnăvirii și morții poetului național.

Cu privire la religiozitatea poetului și a creației sale au fost menționate contribuțiile unor personalități precum: Nicolae Steinhardt, Constantin Galeriu, Zoe-Dumitrescu Bușulenga, Eugen Simion, Ovidiu Moceanu, Bartolomeu Anania, Miron Manega. Printre argumentele care susțin caracterul religios al operei lui Mihai Eminescu au fost aduse: afirmații ale poetului în manuscrise, un colind, unele poezii, frecvența cuvintelor: „sacru”, „sfânt”, „cer”, „toacă”, „clopot”, chipul femeii-înger etc.

Afirmația din poezia *Împărat și proletar*: „Religia, o frază de dâșii inventată” a fost explicată ca fiind un rezultat al gândirii epocii. Concluzia a fost că Eminescu și-a păstrat credința strămoșească în adâncul sufletului și că a respectat biserica.

În continuare în „Rotonda” Bibliotecii Județene „Nicolae Iorga” a avut loc vernisajul expoziției „Ritmuri cromatice” a Cenaclului de Arte Plastice „Arcade”, coord. Ioan Titus Drăghicescu, expozanți: Ioan Titus Drăghicescu, Cristina Popescu, Florin Bârsan, Ion Ioniță, Adrian Zagorodnei, Mihaela Dragomir.

La statuia poetului din orașul Ploiești au fost depuse buchete de flori.

Activități omagiale dedicate poetului național au fost desfășurate și în cadrul muzeelor din județul Prahova.

Recitaluri de poezie și muzicale, alocuțiuni, prelegeri, proiecții s-au desfășurat și la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova și la secțiunile acestuia, după cum urmează: Muzeul de Istorie și Arheologie: matineu muzeal „Eminescu – Creangă – o prietenie adevărată” – prelegere, atelier de lectură; Muzeul Memorial „Nichita Stănescu” Ploiești: medalionul liric „De la Eminescu la Nichita” – recital de poezie; Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” Ploiești – medalionul aniversar Mihai Eminescu – 169 de ani de la naștere” – alocuțiuni, recital vocal-instrumental susținut de artiști ai Filarmonicii și de Colegiul de Artă „Carmen Sylva” Ploiești; Muzeul „Ion Luca Caragiale” Ploiești – matineu muzeal „Omagiul lui Mihai Eminescu” – recital folcloric susținut de Grupul „Florica”, Zonta Club Ploiești și Grupul „Mugurelul” de la Școala Gimnazială Apostolache; Muzeul Ceasului „Nicolae Simache”: evocarea „Nicolae Simache - model de dăruire și abnegație culturală”, alocuțiuni, expoziție foto-documentară, proiecții; Muzeul „Casă de Târgoveți din secolele al XVIII-lea – al XIX-lea” – matineu muzeal „Momente lirice în Casa lui Hagi Prodan”, recital de poezie; Muzeul Memorial „Cezar Petrescu” Bușteni: matineu muzeal „Mihai Eminescu, poetul sufletului meu”, prelegeri, recital de poezie; Muzeul „Crama 1777” Valea Călugărească, matineu muzeal „Mihai Eminescu, vreme trece, vreme vine”, prelegeri, recital de poezie; Muzeul Memorial „Nicolae Iorga” Vălenii-de-Munte - matineul „Cultura – repere tradiționale și contemporane”; Muzeul Memorial „Constantin și Ion Stere” Bucov - matineul muzeal „Mândria de a fi român”, recital de poezie, depunere de flori la statuile personalităților de pe Aleea Scriitorilor; Muzeul Casa Domnească Brebu, matineul muzeal „Literatura medievală românească”, prelegere, film documentar „Limba română în trecut și prezent”; Muzeul „Conacul Bellu” Urlați, „Lucașfărul poeziei românești”, prelegere, recital de poezie.

La Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești a avut loc premiera piesei de teatru „Piatra din casă” de Vasile Alecsandri, regizor Alexandru Dabija.

Filarmonica „Paul Constantinescu” a sărbătorit Ziua Culturii Naționale cu un spectacol simfonic în care au fost executate lucrări aparținând compozitorului Ludwig van Beethoven, dirijor maestrul Ovidiu Bălan, solist violonistul Gabriel Croitoru.